

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Mnemotechnické pomůcky využívané při studiu čínských znaků

Mnemonic tools used for studying Chinese characters

OLOMOUC 2016 Tereza Hrnčálová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michaela Zahradníková

Kopie zadání BDP

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci *Mnemotechnické pomůcky využívané při studiu čínských znaků* vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

Olomouc, 12. 4. 2016

podpis.....

Anotace

Jméno a příjmení: Tereza Hrnčálová

Název fakulty: Filozofická fakulta

Název katedry: Katedra asijských studií

Název práce: Mnemotechnické pomůcky využívané při studiu čínských znaků

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Zahradníková

Počet znaků: 81 894

Počet stran: 82

Počet příloh: 2

Klíčová slova: čínské znaky, mnemotechnika, mnemotechnická metoda, mnemotechnická pomůcka, mnemotechnika obrázku (představivosti), mnemotechnika spojení, mnemotechnika modelu, sada mnemotechnických kartiček pro zapamatování si významu základních čínských znaků

Cílem práce bylo především vytvoření mnemotechnické sady kartiček pro studium významů čínských znaků pro české studenty a zjištění, zda tyto kartičky mohou být používány jako pomocný studijní materiál. Bakalářská práce se proto zabývá zkoumáním mnemotechniky a mnemotechnických metod, které by mohly být využity českými studenty při studiu čínských znaků. V teoretické části je popsáno a vysvětleno devět mnemotechnických metod a představeny učebnice pro cizince, které mnemotechnické metody pro vysvětlení čínských znaků používají. Na konci této části jsou také uvedeny příklady mnemotechnických metod, které jsou při studiu čínských znaků používány v Číně. Praktická část práce popisuje vytvoření a strukturu mnemotechnických kartiček. Dále se zde nachází informace a analyzovaná data z dotazníku, který byl studentům poskytnut po osmi týdnech, kdy kartičky používali. Z práce vyplývá, že tento typ mnemotechnických kartiček může být použit jako materiál pro studium významů základních čínských znaků.

Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí práce Mgr. Michaele Zahradníkové za její cenné rady, pomoc a trpělivost při vytváření této bakalářské práce. Zároveň bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým, kteří mě po celou dobu tohoto studia podporovali.

Obsah

Anotace.....	3
Obsah	6
Seznam obrázků.....	8
Seznam tabulek	10
Seznam diagramů.....	11
Ediční poznámka.....	12
1. Úvod	13
2. Metody a materiály	15
3. Teoretická část	18
3.1. Mnemotechnika a mnemotechnické pomůcky.....	18
3.1.1. Devět typů mnemotechnických metod	19
3.1.2. Kombinování mnemotechnických metod	26
3.1.3. Využití mnemotechnických metod v čínském jazyce	27
3.2. Mnemotechnické metody v publikacích o čínském znakovém písmu	28
3.2.1. Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters	29
3.2.2. Chineasy: The New Way to Read Chinese.....	32
3.2.3. Mastering Chinese Characters: A Modern Approach.....	33
3.2.4. It's Chinese to me	35
3.3. Čínské mnemotechnické pomůcky pro studium čínských znaků	36
4. Praktická část.....	41
4.1. Kategorie kartiček.....	41
4.1. Vodoznak.....	48
4.2. Webové stránky	48
4.3. Představení kartiček studentům	49
4.4. Dotazník a zpětná vazba	49

4.4.1.	Cíle dotazníku	49
4.4.2.	Předání dotazníku a konzultace se studenty	49
4.4.3.	Výsledky dotazníku	50
4.4.4.	Zhodnocení celého dotazníku	57
5.	Shrnutí výsledků	58
6.	Závěr	60
7.	Resumé v anglickém jazyce.....	61
8.	Seznam použité literatury	62
9.	Zdroje obrázků.....	65
10.	Přílohy.....	67
10.1.1.	Příloha č. 1 – Studijní kartičky (řazeno dle lekcí)	67
10.1.2.	Příloha č. 2 – Vzor dotazníku	81

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Ukázka modelové mnemotechniky pro znak 包 (zdroj: David Su Liqun: Mastering Chinese Characters: A Modern Approach, str. 302).....	22
Obrázek č. 2: Ukázka „základních stavebních bloků“ (zdroj: Alison Matthews a Laurance Matthews: Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters, str.37).....	30
Obrázek č. 3: Ukázka příběhu pro znak 文 (zdroj: Alison Matthews, Laurance Matthews: Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters, str. 38).....	31
Obrázek č. 4: Ukázka obrázku pro znak 女 (zdroj: Shaolan Hsueh: Chineasy: The New Way to Read Chinese, str. 46).....	33
Obrázek č. 5: Ukázka pro znak 明 (zdroj: David Su Liqun: Mastering Chinese Characters: A Modern Approach, str. 208).....	34
Obrázek č. 6: Ukázka pro znak 步 (zdroj: Bing He: It’s Chinese to me, str. 37).....	36
Obrázek č. 7: Ukázka čínské mnemotechnické kartičky pro znak 她 (zdroj: 于清峰: 看图识字, str. 49).....	37
Obrázek č. 8: Ukázka jednoduchých znaků (zdroj: 于清峰: 学前学写 300 字 : 名牌小学入学准备强化练习, str. 67).....	38
Obrázek č. 9: Ukázka složených znaků (zdroj: 海豚传媒: 学前学写 300 字 : 名牌小学学前阶梯训练, str. 82).....	38
Obrázek č. 10: Ukázka pro znak 山 (zdroj: 许慎: 画说汉子: 1000 个汉字的故事, str. 308).....	39
Obrázek č. 11: Příklad přední strany kartičky	42
Obrázek č. 12: Příklad zadní strany kartičky.....	42
Obrázek č. 13: Příklad obrázkové kategorie pro znak 家, přední strana	43
Obrázek č. 14: Příklad obrázkové kategorie pro znak 家, zadní strana.....	43
Obrázek č. 15: Příklad historické kategorie pro znak 贵, přední strana	44
Obrázek č. 16: Příklad historické kategorie pro znak 贵, zadní strana.....	44

Obrázek č. 17: Příklad vysvětlovací kategorie pro znak 好, přední strana.....	45
Obrázek č. 18: Příklad vysvětlovací kategorie pro znak 好, zadní strana.....	45
Obrázek č. 19: Příklad vysvětlovací věty pro znak 中.....	46
Obrázek č. 20: Příklad vysvětlovací věty pro znak 北.....	46
Obrázek č. 21: Ukázka prvního typu barevného značení, přední strana.....	47
Obrázek č. 22: Ukázka prvního typu barevného značení, zadní strana	47
Obrázek č. 23: Ukázka druhého typu barevného značení, přední strana.....	48
Obrázek č. 24: Ukázka druhého typu barevného značení, zadní strana.....	48

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Výsledky otázky č. 1	50
Tabulka č. 2: Výsledky otázky č. 2.....	51
Tabulka č. 3: Souhrnné výsledky otázky č. 3	52
Tabulka č. 4: Váhové ohodnocení odpovědí otázky č. 3	54
Tabulka č. 5: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 1.....	55
Tabulka č. 6: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 2.....	55
Tabulka č. 7: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 3.....	55
Tabulka č. 8: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 4.....	55
Tabulka č. 9: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 5.....	55
Tabulka č. 10: Souhrnná tabulka zhodnocení umístění kategorií	56

Seznam diagramů

Diagram č. 1: Výsledky otázky č. 1	50
Diagram č. 2: Výsledky otázky č .2.....	51
Diagram č. 3: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 1. umístění.....	53
Diagram č. 4: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 2. umístění.....	53
Diagram č. 5: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 3. umístění.....	53
Diagram č. 6: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 4. umístění.....	53

Ediční poznámka

V celé práci byla pro přepis čínských znaků použita čínská standardizovaná transkripce 汉语拼音方案 (Hànyǔ Pīnyīn Fāng'àn) neboli pīnyīn (拼音). Všechny znaky v práci jsou napsané ve své zjednodušené podobě s pīnyīnem v závorce.

1. Úvod

Učit se druhý jazyk je obecně velmi náročná záležitost. V případě čínského jazyka, který k zápisu používá čínské znakové písmo, je pro české studenty velmi náročné si vytvořit vlastní systém, jak se čínská slovíčka (znaky) naučit. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro svoji bakalářskou práci zvolit téma *Mnemotechnické pomůcky využívané při studiu čínských znaků*.

Mnemotechnika a samotné mnemotechnické postupy byly v průběhu let několikrát komentovány a kritizovány. Některé výzkumy tuto metodu zavrhnou, jiné naopak podporují. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla vyzkoušet, zda tyto postupy mohou fungovat i při studiu čínského jazyka u českých studentů.

Ve své práci jsem si stanovila několik cílů. První z nich je představit mnemotechnické metody, které by mohly být při studiu čínského jazyka použity, a metody, které již použity byly. Hlavním cílem této práce je především vytvoření sady kartiček, která bude moci do budoucna sloužit jako vhodný studijní materiál pro studenty prvního ročníku Čínské filologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Pomocí tohoto materiálu by se studenti měli snaže naučit významy jednotlivých čínských znaků. Posledním cílem práce je zhodnocení nejen celé sady jako takové, ale také zhodnocení jednotlivých druhů použitých mnemotechnických metod, a to pomocí analýzy dotazníku, který byl studentům poskytnut.

První část mé práce je teoretická. Zde se nachází výčet mnemotechnických postupů, které jsou doporučovány pro zapamatování si určitých informací a jsou použitelné i pro studium. Následně jsou porovnány a představeny již vydané publikace, které vysvětlují čínské znaky pomocí mnemotechnických metod. Dále jsou zde představeny publikace, které byly vydány především v zahraničí. Následně v této části představuji pomůcky a možnosti pro studium čínských znaků používané přímo v Číně, se kterými jsem se sama setkala.

Stěžejní částí je však část praktická, ve které jsou uvedené metody a postupy, podle kterých byla daná sada vytvořena. Nachází se zde všechny důležité informace o samotných kartičkách a aplikovaných mnemotechnických metodách, informace o webových stránkách a údaje o kontaktu se studenty prvního ročníku. V neposlední řadě je zde také výzkum s dotazníkem, který byl vytvořen pro lepší zhodnocení použitelnosti kartiček. Následuje

vyhodnocení dotazníku a zamyšlení se nad veškerými informacemi, které nám daný dotazník pomohl získat.

2. Metody a materiály

Za účelem praktického využití práce, a to především sady mnemotechnických kartiček, jsem se ihned na začátku rozhodla, že práce a kartičky budou určeny hlavně studentům prvního ročníku Čínské filologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Z tohoto důvodu se mým základním materiálem pro celou práci stala učebnice *Integrated Chinese Level 1 Part I* (Liu, 2010, str. 19 – 145), kterou tito studenti při studiu používají.

Vzhledem k tomu, že se jedná o první pokus tohoto druhu v České republice a výsledky se nedají dopředu předpokládat, rozhodla jsem se z této učebnice zpracovat pouze prvních pět lekcí znaků. Důležité je, že se jedná o základních pět lekcí, u kterých se předpokládá, že student nemá s čínským jazykem zkušenost. Tuto podmínku jsem si stanovila na základě monografie, která studovala metodu tzv. keyword method¹. V této monografii bylo prokázáno, že studenti bez zkušenosti v daném jazyku, kteří tuto metodu používali, měli lepší výsledky než studenti, kteří již daný jazyk studovali, a tak si mohli již vymyslet vlastní systém pro jeho naučení (Groot, 2009, str. 13).

Za účelem co nejkvalitnějšího výzkumu jsem následně studovala dostupné informace o mnemotechnice jako takové a materiály pro studium čínských znaků, ve kterých se mnemotechnické metody používají. Jedná se například o publikace *Chineasy: The New Way to Read Chinese* (Hsueh, 2014) a *Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters* (Matthews A., Matthews L., 2007). Tyto publikace pro účinnější učení se znaků používají přímé zakreslení znaku do obrázku neboli mnemotechniku obrázku. Z těchto dokumentů jsem získala nejen inspiraci pro vytvoření sady mnemotechnických kartiček, ale především informace o tom, čeho a jak se při jejich tvorbě vyvarovat.

Vzhledem k tomu, že se jedná o čínské mnemotechnické kartičky, rozhodla jsem se sbírat materiály také v Čínské lidové republice. Inspirací, kterou jsem pro studium znaků v Číně získala, byla především publikace *画说汉字: 1000 个汉字的故事 (Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi)*, která vysvětluje vznik a vývoj tisíce čínských znaků.

---

¹ „Keyword method“ neboli „metoda klíčových slov“, je název pro metodu, která používá zvukové podobnosti dvou slov ve dvou různých jazycích. Cizí slovo ve své původní výslovnosti v nás vyvolá asociaci na jiné slovo v našem rodném jazyce. Slovo v našem rodném jazyce nám pak pomáhá vytvořit „příběh“, díky němuž si budeme moci opětovně vybavit dané cizí slovo (Groot, 2009, str. 10).

Po získání těchto a mnoha jiných materiálů jsem si nejdříve stanovila, že kartičky budou oboustranné, aby mohly sloužit i jako opakovací materiál pro studenty. Dále jsem se rozhodla, jaké všechny informace musí kartička obsahovat. Na přední straně kartičky tak vždy naleznete číslo lekce podle učebnice *Integrated Chinese Level 1 Part 1* (Liu, 2010, str. 19 – 145) a také znak s danou mnemotechnickou metodou. Na zadní straně kartičky se pak nachází „pīnyīn“ neboli přepis čínské výslovnosti znaku. Dále je zde vysvětlovací či mnemotechnická věta, která doplňuje obrázek na přední straně. I ona sama slouží jako mnemotechnická pomůcka. Následně se zde nachází český překlad.

Po tomto rozhodnutí jsem vybrala tři druhy mnemotechniky, které jsem jednotlivě aplikovala na přední strany kartiček přímo do oblasti znaku. Vznikly tak tři kategorie kartiček: kartičky obrázkové, vysvětlovací a historické. Tyto kategorie jsem vybrala, protože se jedná o období tří různých mnemotechnických metod, které již použil Dennis Congos (2005) ve své práci *9 Types of Mnemonics for Better Memory*. V mém případě se pak obrázková kategorie shoduje s obrázkovou mnemotechnikou, kdy se obrázek nakreslí na papír. Tato metoda již byla obdobně použita i v jiných publikacích. Nyní se ve světě stává čím dál více populární zakreslovat znaky v přímém spojení s obrázky. Vysvětlovací kategorie vychází z mnemotechniky „spojení“, kdy si student propojuje nově získané informace s informacemi, které již zná. Jedná se o velmi vhodnou metodu, která využívá jednoduchého vysvětlení skutečností. V případě mých kartiček si student velmi snadno představí danou věc či situaci, na kterou jednotlivé prvky znaku odkazují. Poslední historická kategorie pak funguje převážně na mnemotechnice „modelu“, kde se student může naučit informaci podle určitého vývoje a řádu. Každý znak má svůj etymologický vývoj, který lze zároveň zapsat do určitého modelu. Student si pak zapamatuje model a díky němu i samotný vývoj znaku s jeho finální podobou. Ve výsledku jsem tedy vybrala metody, které se budou dobře aplikovat na kartičky a pro studenty nebudou těžké na pochopení.

V pěti lekcích učebnice se celkově nachází 193 znaků, které jsem rovnoměrně rozdělila do již zmíněných třech kategorií, a to následovně: 65 znaků obrázková kategorie, 64 znaku historická kategorie, 64 znaku vysvětlovací kategorie. Při rozdělování kartiček do kategorií jsem především zohledňovala dané mnemotechnické postupy. Znaky, které mají menší počet tahů, většinou poskytují více prostoru pro samotný obrázek. Z tohoto hlediska jsou pak vhodné pro obrázkovou mnemotechniku. Dále jsem se zaměřila na znaky se zajímavou

etymologií, jejichž původní význam lze zakreslit obrázkem, který by celý model (řetězec) uvozoval. Do poslední kategorie s vysvětlovací mnemotechnikou jsem zařadila znaky, jejichž významy jednotlivých prvků by ve větném spojení mohly vytvářet zajímavý příběh.

Po vytvoření všech kartiček a převedení obrázků do elektronické podoby jsem následně vytvořila webové stránky www.cinskekarticky.cz, kam jsem vložila všechny kartičky, a to včetně PDF dokumentů pro oboustranný tisk. Následovalo setkání se všemi 83 studenty prvního ročníku Čínské filologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Na jejich první hodině čínských znaků (Gramatologie 1) jsem jim celý projekt představila a požádala je, aby kartičky používali a aby po naučení se všech pěti lekcí odpověděli na můj dotazník.

Po osmi týdnech jsem přišla za studenty s dotazníkem. V tuto dobu bylo již přítomno pouze 56 studentů. Od nich jsem si vzala vyplněné dotazníky a odpověděla jim na jejich případné dotazy.

Následovala analýza získaných dat z dotazníků a zhodnocení celého výzkumu.

3. Teoretická část

3.1. Mnemotechnika a mnemotechnické pomůcky

Mnemotechnika je obecný pojem pro metodu, při které se naučíme a zapamatujeme si informaci, kterou jsme následně schopni si vybavit lépe, než kdybychom žádnou takovou metodu nepoužili. Pod mnemotechniku patří mnoho mnemotechnických metod, které se od sebe liší různým způsobem aplikace. Výstupem každé mnemotechnické metody jsou určité mnemotechnické pomůcky, které nám pomáhají zpětně si vybavit nově naučenou informaci.

Mnemotechnika může být velmi subjektivním nástrojem. Mnemotechnické metody nám totiž poskytují návod, jak máme danou mnemotechnickou metodu použít, ale ve výsledku si mnemotechnickou pomůcku vytvoří každý jedinec sám. Tato mnemotechnická pomůcka je velice ovlivněna charakterem, uvažováním a zkušenostmi daného jedince.

Nicméně existují i učební nástroje, které již celou mnemotechnickou metodu aplikovaly, a jedinec má tak již dáno, co a jak se má naučit. V tomto případě osoba, která tvoří tento učební nástroj, musí především zohlednit cílovou skupinu. Následně, při vytváření mnemotechnické pomůcky, musí být více objektivní, aby ji mohlo používat větší množství studentů. Často se tato praxe vyskytuje právě u učení cizích jazyků. Dobrým příkladem tohoto způsobu jsou například samotní Číňané, kteří svým dětem pro výuku znaků kupují kartičky s obrázky, které jsou nakresleny vedle daného znaku, a tak pomáhají dětem dané naučené informace si lépe propojit.

Otázkou, zda je lepší, když si student vytvoří mnemotechnickou pomůcku sám, či mu ji někdo poskytne, se již zabýval Gerald R. Miller ve své studii. Studijním podkladem pro studenty bylo 6 úryvků textu, které si měli studenti zapamatovat. Celý výzkum trval šest týdnů. Bylo prokázáno, že studenti, kterým byly mnemotechnické pomůcky poskytnuty, měli lepší výsledky než studenti, kteří si mnemotechnické pomůcky museli vymyslet sami (Miller, 1967).

Díky tomuto tvrzení se domnívám, že i když je mnemotechnická metoda něco subjektivního, co je omezeno pouze studentovou představivostí, nemusel by nastat problém, když studentům dané mnemotechnické pomůcky vymyslí někdo jiný.

V praxi se však můžeme setkat s problémem, že každý student je jedinečný a na každého studenta může daná mnemotechnika fungovat odlišně. Z tohoto důvodu mohou být výsledky jedné mnemotechnické metody použité na různých skupinách studentů naprosto

odlišné.

Jak jsem již zmínila, existuje mnoho mnemotechnických metod, ale pro lepší orientaci jsem se rozhodla ve své práci rozdělit mnemotechniku podle Dennise Congose.

Dennis Congos dělí mnemotechniku na 9 různých druhů. Na mnemotechniku hudby, jména, výrazu či slova, modelu, ódy či rýmu, poznámkové organizace, obrázku (představivosti), spojení a metodu výslovnosti (Congos, 2005). V následujících kapitolách jsou veškeré tyto metody představeny a opatřeny informacemi nejen z výzkumu Dennise Congose.

3.1.1. Devět typů mnemotechnických metod

3.1.1.1. Mnemotechnika hudby

Mnemotechnika hudby používá jako prostředek pro zapamatování si dané informace hudbu či melodii. Metoda se ve světě objevuje mnohdy více, než si uvědomujeme.

V dnešní společnosti jsou touto metodou nejčastěji ovlivněni běžní lidé. Velké společnosti ve svých reklamách často používají chytlavou melodii. Když poté procházíme kolem dané věci v obchodě, máme nutkání si ji koupit či si alespoň vybavíme danou píseň (Congos, 2005).

Metodu však může používat každý. Nejčastěji se metoda uplatňuje při tvorbě různých seznamů či názvů, většinou s velkým množstvím informací. Člověk si je seřadí za sebou a pak si je přeřikává v doprovodu s jednoduchou melodií. Při samotném opakování jej pak melodie vede a díky ní si dané věci lépe vybaví (Congos, 2005).

Pravidla zde v podstatě nejsou žádná. Podle pana Dennise Congose si osoba může vybrat libovolný seznam věcí a hudbu, která mu vyhovuje.

V učební praxi se například děti v USA učí všechny státy pomocí písně. Text této písně tvoří všechny státy srovnané dle abecedy v doprovodu jednoduché melodie (Congos, 2005).

3.1.1.2. Mnemotechnika jména

Mnemotechnika jména ve své podstatě používá metodu zkratek. V otázce, jaké informace si podle této metody můžeme zapamatovat, je zde volba nechána na uživateli.

Většinou se však tato metoda používá na seznam věcí a názvů o menším množství položek (Congos, 2005). Stejně věci je však možné si zapamatovat i pomocí mnemotechniky hudby. Ale pokud zrovna člověk nemá rád melodie či říkanky, je pro něj vhodnější použít mnemotechniku jména.

Metoda v praxi funguje velmi jednoduše. Vezmeme daný seznam věcí a názvů, které si potřebujeme zapamatovat, a z počátečních písmen těchto slov vytvoříme jméno osoby či názvu věci (Congos, 2005).

Vezměme si příklad, kdy si potřebujeme zapamatovat různé koncerty a jejich přesné místo konání. Města budou Praha, Pardubice a Ostrava. Nesmí nám ale záležet na pořadí, jde nám pouze o seznam těchto měst. Vždy vezmeme první písmena a pokusíme se vytvořit takové jednoslovné či víceslovné spojení, které si okamžitě vybavíme, a bude to zároveň název osoby či věci. Mě například při pohledu na tato první písmena napadlo slovo „POP“. Můžu si navíc v hlavě říci: „Na POPové koncerty bych nikdy nešla.“ Vysvětlovací věta není nutně potřeba. Někomu stačí pouze tato vtipná zkratka. Metoda jména je velmi jednoduchá, nicméně v českém jazyce může nedostatečné množství slov začínající na samohlásky omezovat uživatele při tvorbě různorodých jmen či názvů. V této metodě má například výhodu jazyk anglický, který má větší počet slov začínajících na samohlásky.

3.1.1.3. Mnemotechnika výrazu či slova

Mnemotechnika výrazu či slova je oproti předchozí metodě pro českého studenta mnohem vhodnější. Metoda je i podle Congose jednou z nejoblíbenějších. Jedná se opět o velmi jednoduchou metodu, která je vhodná pro zapamatování si seznamu věcí (např. nákupního seznamu) či seznamu jmen. Vezmeme opět první písmeno každého slova, ale tentokrát z něj vytvoříme jiná slova, která následně složíme do vět pro lepší zapamatování (Congos, 2005).

Originalita ve volbě slov a ve vytvoření celých vět zde není na škodu, protože je ověřeno, že věty netradiční, či jistým způsobem zvláštní, si lépe zapamatujeme než věty fádni a neoriginální. V publikaci *Skryté síly mozku* autor pro zapamatování si různých odlišných

typů slov používá metodu příběhu². Tvrdí, že lépe se pamatují příběhy zábavné, vzrušující. Jedná se tak o příběhy, u kterých se zapojí do větší činnosti mozek (Hancock, 2011, str. 38). Tohoto zjištění lze využít i při mnemotechnické metodě výrazu či slova za účelem vytvoření vět či frází, které si opravdu vybavíme.

Metoda je vhodná i tehdy, pokud si chceme daná slova zapamatovat v již stanoveném pořadí, protože si můžeme na všechna písmena vymyslet libovolná slova, která nám mohou na sebe velmi dobře navazovat.

Vezměme si stejný příklad, jako byl použit v předchozí mnemotechnice, tedy města. Nyní však šest největších měst České republiky: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec, Olomouc.

Mně se v tomto případě vybaví věta: **P**etra **B**ěhala **O**kolo **P**aneláku **L**ehce **O**pilá. Jedná se sice o trochu bizarní větu, ale naprosto plní svůj účel. Díky tomuto zvláštnímu spojení si lehce vybavím všech šest největších měst v České republice, a to i v přesném pořadí, jak jdou za sebou.

3.1.1.4. Mnemotechnika modelu

Mnemotechnika modelu je metoda, kdy si zapamatujeme dané informace díky jejich uspořádání do určitého modelu. Informace mohou být uspořádané v kruhu a souvisle na sebe navazovat, jedna na druhou, či v jistém typu diagramu. Známé jsou také pyramidové diagramy či diagramy do stromu (Congos, 2005).

V praxi se můžeme s tímto stylem setkat například u potravinového řetězce či u pyramidy potravin, kdy se potraviny rozdělují od nejdůležitějších po nejméně důležité. Při zpětném vybavování informace si nejdříve představíme celý model a následně v něm nalezneme danou informaci. Vhodnější jsou diagramy jednodušší. Složitější diagramy (např. diagram jazykových rodin) často obsahují až velké množství informací. Tyto diagramy jsou pak v naší mysli nepřehledné. Pro naši mysl je následně náročnější si vybavit jednu konkrétní

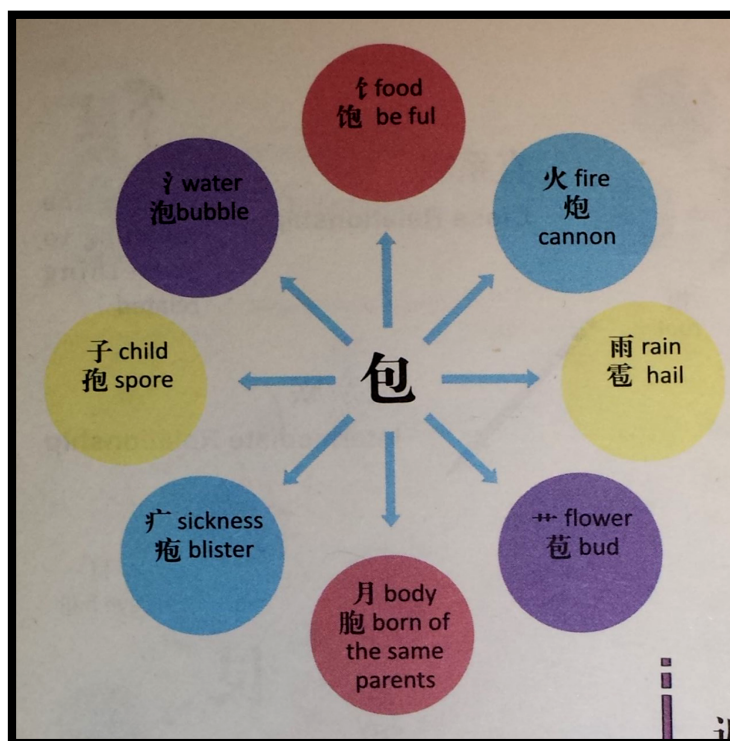
---

² V této metodě vždy vezmeme slova, která si chceme zapamatovat, a vytvoříme pomocí nich zajímavé věty, které v nás vyvolají například vzrušení nebo nám pomohou zapojit další smysly, a tak si tyto věty, potažmo slova, snáze zapamatujeme (Hancock, 2011, str. 38).

informaci. Na druhou stranu, v případě diagramu potravin si snadno vybavíme zeleninu, ovoce a jiné potraviny a jejich konkrétní pozici.

Další informací, která by se měla nacházet přímo v diagramu, jsou samotné názvy těchto věcí. Podle Congose je pak jednodušší si celkově diagram vybavit, pokud jsou slova umístěna přímo v diagramu (Congos, 2005).

Jako příklad můžeme také použít model v publikaci *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach* (Su, 2014, str. 302), který používá tento styl mnemotechniky pro ukázání různého výskytu daného prvku ve znacích. Tento typ modelu ve své knize autor nazývá „model rodiny znaků“. Student si podle tohoto modelu lépe zapamatuje, v jakých kombinacích se daný jednoduchý znak může vyskytovat. Diagram je koncipován vždy stejně. Ve středu diagramu se nachází jednoduchý znak. Ze středového znaku pak vychází šipky, které směřují k dalším komponentům, se kterými daný znak může kombinaci vytvořit. U každého nového prvku a nově vytvořeného znaku je zapsán jejich význam. Při zpětném vzpomínání si student může vybavit celý diagram, a tak si lépe připomenout výskyt daného znaku.

Obrázek č. 1: Ukázka modelové mnemotechniky pro znak 包 (zdroj: David Su Liqun: *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach*, str. 302)

3.1.1.5. Mnemotechnika ódy či rýmu

Mnemotechniku ódy či rýmu lze považovat za jednu z nejnáročnějších na vytvoření. Výsledek aplikování celé metody je óda či krátká báseň, která se bude uživateli dobře pamatovat, protože funguje na podobné bázi jako mnemotechnika hudby.

Metoda se dá použít jak na zapamatování si seznamu slov, tak především i různých faktů (např. historická data, aktéři historických událostí).

Při aplikování této metody se postupuje následovně. Nejdříve vezmeme všechny důležité informace. Následně se je pokusíme uspořádat a doplnit o jiná slova tak, aby nám takto spojená slova vytvořila rým či kratší báseň (Congos, 2005).

V případě použití této metody se nesmí hledět na uměleckou stránku věci, ale spíše na efektivnost vytvořené „básně“. Jak tvrdí Hancock (2011, str. 38), opět zde platí, že čím originálnější rým s originálnějším příběhem, tím lépe se bude daná informace pamatovat. Také je vhodné na každou důležitou informaci, kterou si chceme zapamatovat, udělat rým zvlášť. Takto neopomeneme žádnou důležitou informaci.

Potřebujeme si například zapamatovat údaje o sametové revoluci a je pro nás důležitý rok 1989. Podle toho vytvoříme rým: Nemusím být vševěd, abych si pamatovala rok devatenáct set osmdesát devěť.

Podle příkladů Congose tato metoda plní svou funkci, i když se informace nerýmují (Congos, 2005).

3.1.1.6. Mnemotechnika poznámkové organizace

Z hlediska každodenního studia se nejčastěji studenti setkají, aniž by to mnohdy tušili, s mnemotechnikou poznámkové organizace. Sám Congos k této metodě uvádí tři různé typy (Congos, 2005).

Prvním typem jsou poznámkové kartičky. Nyní se také můžeme setkat s pojmem „flashcards“ neboli pomocná kartička. Jedná se vždy o oboustranné kartičky, kdy se na jedné straně nachází otázka a na druhé odpověď (Congos, 2005). Kartičky jsou vhodné nejen pro studium, ale především pro opakování si již naučených informací. V praxi pak student vždy přečte otázku a odpoví si na ni. Následně student otočí kartičku a zjistí, zda měl pravdu či nikoliv.

Dalším vhodným typem je tzv. „osnova“. V praxi si student z dané látky vybere stěžejní body, které si pojmenuje, a následně si z nich udělá osnovu či obsah a snaží se ke každému bodu něco říci. Při zpětném vzpomínání si nejprve vybaví tuto osnovu a podle ní si pak vybaví i další informace (Congos, 2005).

Posledním doporučeným systémem je Cornellův systém. Cornellův poznámkový systém byl vytvořen Dr. Walterem Paukem a poprvé uveřejněn v jeho publikaci *How to study in college*. Při tomto systému se poznámkový papír rozdělí na dvě části čarou tak, aby levá část papíru zabírala jednu třetinu a pravá část zabírala třetiny dvě. Tato dělicí čára nám vytvoří dva různě široké sloupce. Levý sloupec je určen pro otázky či nejdůležitější poznámky. Pravý, širší sloupec, slouží pro odpovědi a poznámky, které více rozvíjejí podstatné body z levého sloupce (Pauk, 1967).

3.1.1.7. Mnemotechnika obrázku (představivosti)

Mnemotechnika obrázku či představivosti se v angličtině nazývá „Image Mnemonics“. Tato mnemotechnika může fungovat dvěma způsoby. V obou případech se vždy propojuje informace s obrázkem (Congos, 2005).

Prvním typem této mnemotechniky je mnemotechnika, která využívá pouze mentální obrázky³. Metoda probíhá následovně. Student si přečte danou informaci a na základě této informace si snaží v hlavě představit obrázek. Při zpětném vzpomínání, o jaké informace šlo, mu mentální obrázek pomůže si danou informaci vybavit (Congos, 2005). V praxi byla tato metoda již testována za účelem zjištění, které mentální obrázky se lépe pamatují. Podle výsledků odborné studie se prokázalo, že bizarní mentální obrázky pomohly studentům si zapamatovat daná slova ve větě lépe než obrázky všední. Studie také potvrdila, že studenti, kteří použili mentální obrázky, měli lepší výsledky než studenti, kteří obrázky vůbec nepoužili (Campos, Gómez-Juncal, Pérez-Fabello, 2008, str. 321-331).

Dobrým příkladem této metody je také postup, při kterém si malé děti zapamatují důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158. U čísla 150 se dítěti řekne, že si místo nuly má představit rybník, ze kterého hasiči berou vodu. Číslo 155 je představováno tak, že za číslo 5 si má dítě představit osobu na vozíčku, které pomohou záchranáři. U posledního čísla 158

---

³ Mozek získá informaci a pomocí této informace si v naší mysli vytvoří obrázek. Obrázek je často tak živý, jako bychom ho viděli přímo před našima očima.

je dítěti řečeno, aby si pod číslem 8 představilo policejní pouta. V případě potřeby si tak dítě v hlavě představí daný obrázek (rybník, vozík či pouta) a ví, které číslo zavolat.

Tato metoda mentálních obrázků je také podporována v knize *Doctor's book of home remedies for sharper memory*, v českém překladu známá jako *Lékaři radí: Mějte lepší paměť*, kde se Michael L. Epstein (2007, str.71-72) konkrétně na tuto metodu zaměřuje. Ve článku tvrdí, že obrázky v našem mozku zaberou méně místa než například slova. Dále zde klade důraz na „živost“ obrázku. Tvrdí, že právě „živost“ obrázku je to nejdůležitější, na co se má člověk při dané metodě zaměřit. Přímou říká: „*A čím bude obrázek nesmyslnější a bizarnější, tím lépe*“ Epstein (2007, str.72).

Druhá metoda používá obrázek namalovaný. V tomto případě se student podívá na danou informaci a pomocí ní si daný obrázek nakreslí sám na papír do poznámek. Stejně jako u první metody mu tento obrázek pomůže zpětně si vyvolat vzpomínku na danou informaci. Congos také dodává, že nezáleží na kvalitě vašeho obrázku, důležité je, že sami víte, co daný obrázek znamená (Congos, 2005).

3.1.1.8. Mnemotechnika spojení

Mnemotechnika spojení využívá nejen nových informací, ale také znalostí, kterých jsme nabyli již dříve. Metoda funguje velmi jednoduše. Vezmeme novou informaci a tuto informaci si pomocí svého uvažování propojíme s informací, kterou jsme již znali (Congos, 2005).

Studenti se například chtějí naučit, co je rovnoběžka. Vědí, že se jedná o „čáru“ kolem zeměkoule. Zároveň vědí, že mohou být pouze dva typy těchto „čar“, a to horizontální a vertikální. Již z předchozí znalosti vědí, že tato „čára“ na zeměkouli buď bude vést shora dolů, či vodorovně, zprava doleva. Správná odpověď je tedy, že tato čára vede zprava doleva. Mohu si tak říci, že v podstatě vede rovně. Ve výsledku si mohu říci: rovnoběžka – čára, která „běží“ rovně po zeměkouli.

Tato metoda však podle Congose nemusí využívat celých slov, můžeme si vzít například jen jedno písmeno ze slova, které si s danými informacemi spojíme (Congos, 2005).

Dalším způsobem může být spojení s podobným zvukem, kdy část slova zní podobně jako slovo jiné (Congos, 2005). Potřebujeme si například zapamatovat čínské slovo pečená

kachna 烤鸭 (kǎoyā). Toto slovo si budeme dokola opakovat, než nás napadne slovo podobné, které v tomto jazyce známe a dobře si jej pamatujeme. Například slovo 高雅 (gāoyǎ), které znamená „elegantní“. Podle mé vnitřní logiky si řeknu „pečená kachna vypadá elegantně“. V případě, že si nebudu moci vzpomenout na slovo „kachna“, tak si nejprve řeknu slovo „elegantní“.

3.1.1.9. Mnemotechnika výslovnosti

Tato metoda funguje na základě výslovnosti daného slova. Máme zde opět několik možností. První možnost používá jako základ jedno delší slovo, z jehož částí si můžeme odvodit slova další. Celkově si pak vytvoříme „řetězec“ na sebe navazujících slov, která ze sebe mohou navzájem vycházet (Congos, 2005).

Jednoduchým příkladem může být například slovo koloběžka. Toto slovo si lze zapamatovat snadno, pokud si jej podle výslovnosti rozdělíme na dvě slova: *kolo* a *běžet*. *Pokud máte kolo, ale musíte u něj stále běžet, jedná se o koloběžku.*

Metoda je velmi vhodná pro složená slova, kterých český jazyk má pouze omezené množství. Z tohoto důvodu je i využití této metody v českém jazyce poněkud omezené. Výhodu v této metodě může mít především jazyk německý, který má velké množství složených slov.

Sám Congos zde pak uvádí také druhý příklad využití této mnemotechnické metody, který je velmi podobný metodě mnemotechniky výrazu či slova. Zde však nevyhází ze seznamu slov, ale ze slova jediného. Vezme každé písmeno tohoto slova a přemění je na slova začínající tímto daným písmenem (Congos, 2005). Slova jsou volena tak, aby dohromady vytvářela smysluplnou větu. V případě, že se chceme naučit anglické slovo „MNEMONIC“ neboli mnemotechnická pomůcka, vezmeme každé písmeno tohoto anglického slova zvlášť a přeměníme ho na jedno slovo. Moje Neobvykle Extrémní Myšlení Ohromilo Nemálo Inteligentního Císaře.

3.1.2. Kombinování mnemotechnických metod

Metod podle Congose je sice devět, nicméně i on přiznává, že tyto metody se dají navzájem kombinovat. Dobré kombinace pro spojení mnemotechnik jsou například metody

rýmu a výslovnosti nebo obrázkové metody a metody výslovnosti (Congos, 2005). Jako například u slova „koloběžka“. Zde si kolo a vedle něj běžící nohu můžeme představit i jako obrázek v hlavě. Jelikož se jedná o velmi živý a aktivní obrázek, měli bychom si jej snadno pamatovat (Epstein, 2007, str. 72).

Kombinace tak mohou být různé, nicméně musí mezi nimi být jednoznačná souvislost, díky které si budeme danou informaci schopni vybavit.

3.1.3. Využití mnemotechnických metod v čínském jazyce

V otázce využití a aplikování zmíněných metod přímo na čínské znaky je důležité si nejprve stanovit, jakou informaci se chce student o znaku naučit.

Pokud se student zajímá o význam znaku, je vhodné použít již zmíněný model z *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach* (Su, 2014, str. 302). Z tohoto modelu si lze zapamatovat význam jednoduchého znaku i znaků, kterých je daný znak součástí. Metodu modelu lze tak využít například na zapamatování si výskytu radikálů. Dále je možné se podle této metody naučit čínské znaky pro členy rodiny, kdy si lze všechny členy rodiny ve znacích zakreslit do rodinného stromu (diagramu). V praxi je důležité si stanovit, jaké informace si chce student zapamatovat a zda je lze zapsat do diagramu.

V případě, že se student chce naučit tvar a význam znaku, je nejvhodnější mnemotechnika obrázku, kde by kostru obrázku tvořil samotný znak a obrázek by znázorňoval jeho význam. Student si také může k danému znaku představit obrázek mentální, který opět pomůže se zapamatováním si tvaru a významu znaku.

V otázce významu znaku je také vhodná mnemotechnika spojení, a to dva různé typy: propojení nových a již naučených informací a podobně znějící slova. U prvního typu by student měl být schopen propojit informaci, kterou zná, s informací, kterou se právě učí. Druhý typ je následně vhodnější pro období, kdy již student daný jazyk ovládá na takové úrovni, aby mohl daná slova propojovat podle spodoby výslovnosti.

Z mnemotechniky poznámkové organizace lze pak využít již zmíněné „flashcards“. Student si může na jednu stranu napsat znak a na druhou výslovnost či význam.

Metody, které využívají slov v latině (metoda výrazu či slova, metoda jména, metoda výslovnosti) nejsou přímo vhodné pro učení se čínských znaků jako takových. Na druhou

stranu lze tyto metody aplikovat při použití „přinyřnu“ neboli výslovnosti znaků. V tomto případě by student nebral jako základ znak, ale pouze výslovnost, která je zapsaná v „přinyřnu“. U všech těchto metod by následně mohl postupovat tak, jak bylo již ukázáno, ale výstupem by opět bylo pouhé zapamatování si „přinyřnu“ či seznamu věcí pouze v „přinyřnu“.

Pokud se jedná o studenta s jistou pokročilostí a nadáním, je možné využít i metody melodie či hudby a metodu ódy či rýmu. V tomto případě by se opět nejednalo o přímé naučení se znaku či jeho významu, ale spíše o naučení se informací ve znacích a ve složení těchto informací do rýmů či písní.

Vzhledem k tomu, že jsem chtěla vytvořit sadu kartiček, která by studenty především naučila významy základních čínských znaků, rozhodla jsem se pro čtyři první zmíněné postupy. Mnemotechniku modelu pro možnost uspořádání znaku do určitého systému (v mém případě do etymologie znaku), mnemotechniku obrázku pro obrázkovou kategorii, kde jsem především chtěla využít tvaru znaku a pomocí něj vysvětlit význam znaku, a mnemotechniku spojení pro kategorii vysvětlovací. Celkové koncipování kartiček jsem založila na mnemotechnice organizace „flashcards“ pro lepší opakování si naučených informací.

3.2. Mnemotechnické metody v publikacích o čínském znakovém písmu

Mnemotechnické metody se nyní již běžně používají při jakémkoliv studiu. Proto ani světové učebnice čínštiny nezůstaly výjimkou. Nutno však podotknout, že ne vždy se všechny učebnice tohoto typu setkaly s úspěchem. Nejčastějším argumentem kritiky těchto učebnic je fakt, že znaků je v čínštině mnoho, a proto je nemožné se všechny naučit podle mnemotechniky. Tyto argumenty mě také následně přesvědčily, že je opravdu důležité vypracovat pouze základní sadu znaků. Pokud se v těchto učebnicích mnemotechnické metody nachází, ve většině případů jde především o mnemotechniku pomocí obrázků. Jelikož je tato metoda mému výzkumu velice blízká, budou v následujících kapitolách představeny převážně učebnice používající právě tuto metodu.

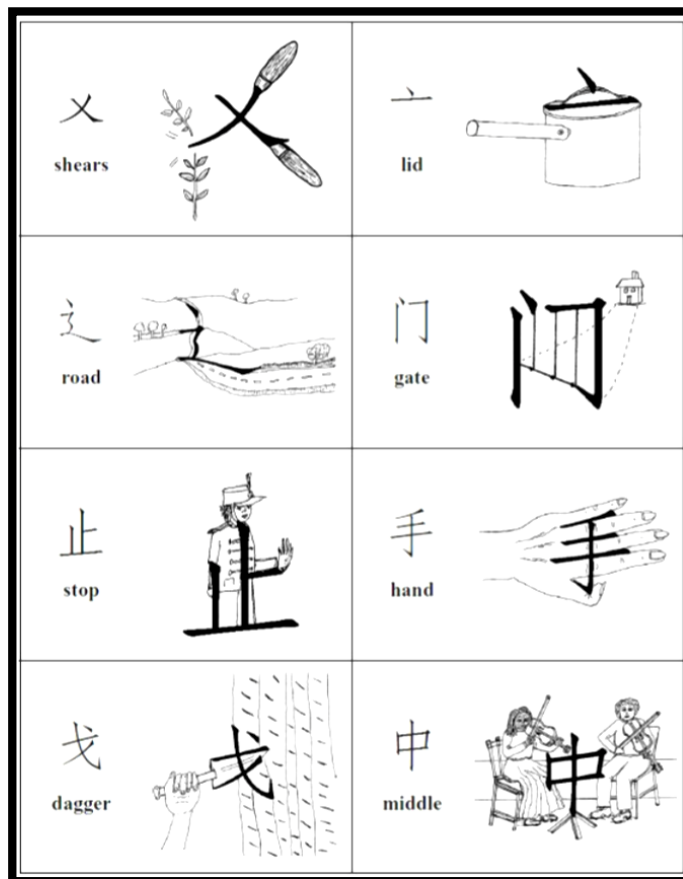
3.2.1. Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters

První učebnicí, která se rozhodla učit znaky pomocí této metody, je *Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters* (Matthews A., Matthews L., 2007). Učebnice představuje 800 čínských znaků. Kniha je rozdělena do 40 kapitol. Na začátku každé kapitoly autor představuje sadu podle něj „základních stavebních bloků“⁴, které jsou jednotlivě zakresleny do obrázků a představeny podle jejich významů. Následuje představení všech znaků této kapitoly, které mohou používat jako svůj základ tyto „základní stavební bloky“. Ke složeným znakům, které obsahují několik „základních stavebních bloků“, je také vždy dopsán příběh či nakreslen příběh pomocí obrázků. Dle autorových instrukcí pak čtenář musí používat pro naučení se znaků v jeho učebnici dvě metody.

První je metoda pro „základní stavební bloky“, které jsou již zakresleny do obrázků. Student by se měl nejprve podívat na obrázek. Po určité chvíli by se měl podívat pouze na znak samotný a představit si v něm tento daný obrázek, který má korespondovat s každým tahem. Příklad je uveden na následujícím obrázku (Matthews A., Matthews L., 2007, str. 37).

---

⁴ V angličtině „basic building blocks“, v knize výraz představuje jednoduché znaky. Jednoduché znaky jsou takové, které nelze rozdělit do více dalších znaků, ale pouze na jednotlivé tahy ve znaku.

Obrázek č. 2: Ukázka „základních stavebních bloků“ (zdroj: Alison Matthews a Laurance Matthews: *Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters*, str.37)

Druhá metoda se týká znaků složených, podle autora, z několika „základních stavebních bloků“. Tyto znaky si má student zapamatovat podle dopsaného příběhu, který koresponduje s částmi, ze kterých se znak skládá, či s obrázkovým příběhem, který je někdy k tomuto typu znaků přiložen. Na následujícím obrázku se nachází příklad pro znak 文 (wén) s vysvětlujícím příběhem pro lepší zapamatování (Matthews A., Matthews L., 2007, str. 38).

Radical 文
4 strokes

lid 冫 (25b) + shears 义 (25a) = culture 文

This character refers particularly to written language and literature.

日文 (6) **Riwén** (*written*) Japanese

This is how we will list compounds from now on. the number 6 in brackets tells you that the other character in the compound (in this case, 日) is Character 6 in this book.

一 冫 义 文

(Inside the ancient tomb) the archaeologist lifts the heavy **lid** and finds some beautiful ornamental **shears**— they will tell him a lot about the **culture** of the time. / “**Wonderful**”, says the **fairy**, “*those are magic shears that cut the grass by themselves!*”

Obrázek č. 3: Ukázka příběhu pro znak 文 (zdroj: Alison Matthews, Laurance Matthews: *Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters*, str. 38)

Podíváme-li se podrobně na každou kapitolu, zjistíme, že pokud byl obrázek nakreslen na úvod kapitoly, není již použit při pozdějším představení daného znaku. Domnívám se, že student bude muset listovat, a spíše, než aby se zaměřil na daný obrázek, bude pouze číst informace o znaku. Obsah této knihy představuje 800 znaků zpracovaných pomocí těchto dvou metod, což je pro mnemotechnické postupy až příliš velké množství. Tento fakt byl kritizován i Victorem Mairem, který tvrdí, že 8 znaků by se pomocí této metody naučit dalo, ale nedokáže si představit se tímto způsobem učit všech 800 znaků (Mair, 2009).

Ve výsledku se však jedná o dobrý pokus využití obrázkové mnemotechniky ve spojitosti s učením čínských znaků. Pokud si čtenář chce pouze dohledat pár znaků a podle této metody se je naučit, myslím si, že tato metoda fungovat může.

3.2.2. Chineasy: The New Way to Read Chinese

Modernější pojetí obrázkové mnemotechnické metody představuje tchajwanská autorka Shaolan Hsueh ve své knize *Chineasy: The New Way to Read Chinese* (Hsueh, 2014).

V knize autorka představuje základní čínské komponenty, fráze a pokročilé věty. Na úvod je vždy představen jeden „základní znak“⁵, který je zakreslen pomocí obrázku a je představován společně s informacemi o daném znaku. Po představení „základního znaku“ následují stránky se slovy, která tento znak používají, či jiné znaky, které mají podobné komponenty jako „znak základní“. Ke každému z těchto dalších znaků jsou uvedené informace buď o významu, či historickém původu.

Tímto stylem každý základní znak na začátku získá svůj vlastní obrázek. Při pozdějším komponování složených znaků se používají tyto základní obrázky, jen jsou nakresleny spolu tak, aby vytvořily znak složený. Znaky jsou také skládány do slov a jednoduchých vět.

Celkově se tato kniha zabývá spíše významem znaků nebo jejich původem ve velmi zkráceném představení o jedné či dvou větách. Na rozdíl od publikace *Learning Chinese Characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic Chinese characters* (Matthews A., Matthews L., 2007) však autorka použila nakreslené obrázky ve znaku u každé zmínky o daném znaku. Dobrou ukázkou jsou také věty, které byly složeny z těchto obrázků. Oproti předchozí publikaci zde obrázek mnohdy přesahuje hranice znaku. Často také obrázek znak jako kostru nepoužívá vůbec, a tak obrázek studenta pouze naučí význam, nikoliv tvar znaku. Proto je učebnice vhodná pouze pro pasivní znalost znaků. Na rozdíl od předchozí publikace se autorka nesnažila pomocí této metody naučit příliš velké množství znaku a držela se převážně znaků základních. Na následující obrázku je ukáзка pro znak 女 (ně) žena (Hsueh, 2014, str. 46).

---

⁵ Znak, který má sám o sobě význam a také se může vyskytnout jako komponent ve znacích jiných.

Obrázek č. 4: Ukázka obrázku pro znak 女 (zdroj: Shaolan Hsueh: *Chineasy: The New Way to Read Chinese*, str. 46)

3.2.3. Mastering Chinese Characters: A Modern Approach

Autor David Su Liqun ve své publikaci *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach* (Su, 2014) představuje 300 čínských znaků. Ke každému znaku je zakreslena jeho historická podoba. Informace o struktuře každého znaku jsou rozděleny na čtyři části: slovní skupina znaku, překlad, rozdělení na dva základní komponenty. Ke každému znaku je také přidán obrázek znázorňující význam znaku. Pod znakem se nachází pomocná věta a pořadí tahů. Jako poslední informace ke znaku je jeho použitelnost jakožto prefix či suffix. Kromě mnemotechniky obrázku, který je hned vedle znaku, je zde použita mnemotechnika modelu, kde každý znak je rozdělen na čtyři již zmiňované informace. Ke knize je také CD, které je

zde kvůli pomocné větě, a dle instrukcí se tato věta má číst nahlas. Ve větě je také dané slovo napsáno velkými písmeny. To vše slouží k lepšímu zapamatování si významu znaku.

Kniha zpracovává 300 základních znaků a každý znak má svou vlastní stránku, která je koncipována tak, že studenta provede od základů, až k informacím o výskytu znaku. Ke konci knihy jsou také modelově zakreslené tzv. family of characters, kde jsou do modelu kolem základního znaku zakresleny všechny další znaky, kterých je daný znak součástí. V tomto případě se opět jedná o mnemotechniku modelu.

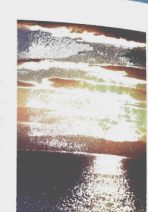
Pokud tuto knihu porovnáme s předchozími publikacemi, tak tato publikace nepoužívá zakreslení znaku přímo do obrázku, ale používá již zmíněné jiné mnemotechnické metody, které představují výskyt daného znaku v praxi. Význam znaku učí vysvětlením do modelu a pomocí čtené věty nahlas. Jako ukázkou přikládám zpracování znaku 明 (míng) jasný (Su, 2014, str. 208).

208
BRIGHT 明
Radical 日

Ancient character

adjective
noun
verb

Compound element
日 sun

明

Compound element
月 moon

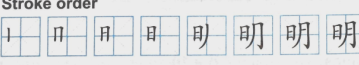

Note in Chinese
明 = 日 + 月
左边是日，右边是月（P230月）。太阳和月亮同时在天空，很明亮。

READ ALOUD

When the sun and the moon are together in the sky, the evening would be BRIGHTER than usual. BRIGHT is míng (明).

Stroke order

Composite capabilities: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

prefix/phrase	suffix/phrase
bright 明亮 míngliàng	smart 聪明 cōngmíng
tomorrow 明天 míngtiān	indicate 说明 shuōmíng
celebrity 明星 míngxīng	make known 表明 biǎomíng
be clear about 明了 míngliǎo	enlightened 开明 kāimíng
know well 明知 míngzhī	

Obrázek č. 5: Ukázka pro znak 明 (zdroj: David Su Liqun: *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach*, str. 208)

3.2.4. It's Chinese to me

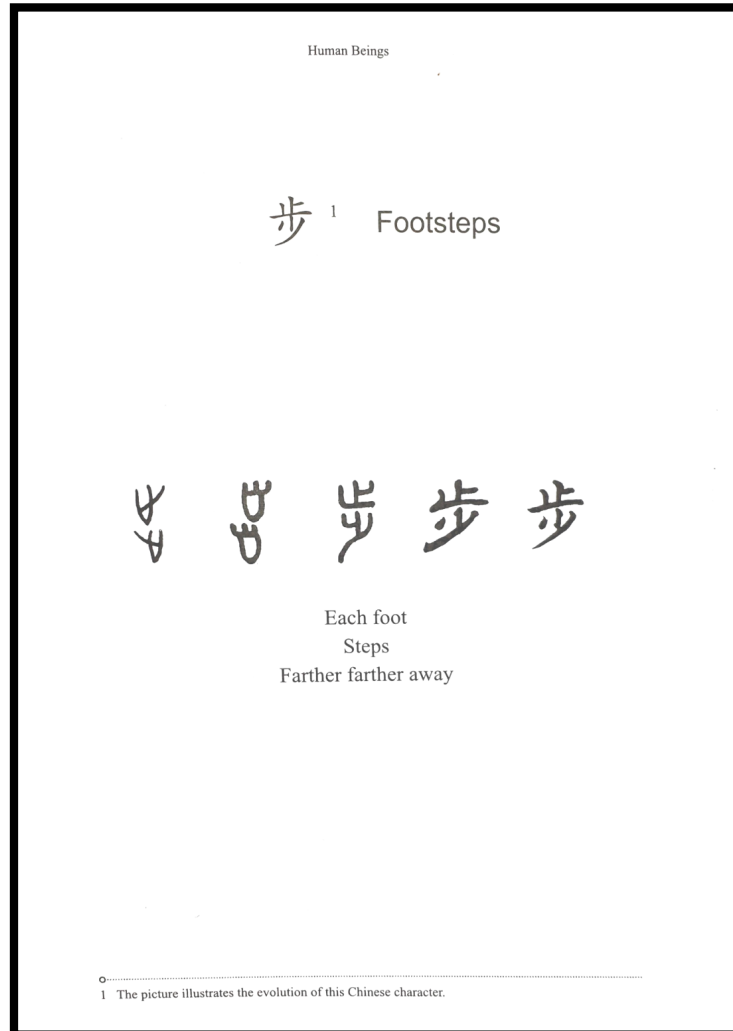
Poslední publikací, která se zabývá čínskými znaky a používá k tomu mnemotechniku, je publikace *It's Chinese to me* (He, 2013) od pekingské autorky Bing He žijící v Kanadě. Tato autorka je známá jako umělkyně a básnířka. Publikace není přímo učebnicí čínských znaků, ale autorka ji sama napsala za účelem představení „krásy“ čínských znaků. Na znaky se zde spíše hledí jako na umění a jako na most, který pomůže čtenářům přiblížit starověkou Čínu (He, 2013). Sice se nejedná o učebnici jako takovou, ale tato kniha používá mnemotechnických metod natolik, že si zaslouží být zde představena a porovnána s publikacemi jinými.

Kniha představuje pouze základní čínské znaky, které jsou zde rozděleny do kategorií podle jejich významu: příroda, zvířata, lidské bytosti, předměty, činnosti, čínský styl.

Každá stránka zde představuje jeden znak. Znak je nejdříve zakreslen ve své zjednodušené podobě s anglickým překladem. Pod tímto znakem se nachází buď jeho původní tvary, či původní význam, který je znázorněn pomocí obrázku či fotografie. V mnoha případech pak následuje kratší báseň o daném znaku. Někdy je tento obrázek zastoupen pouze básní, která je poskládána do tvaru obrázku. Nebo se znak či obrázek přímo vyskytuje v básni, jako například u znaku 口 (kǒu) ústa. Všechna písmena O jsou v básni nahrazena tímto znakem (He, 2014, str. 33).

Autorka ve výsledku používá mnemotechniku obrázků a také mnemotechniku ódy či rýmu. Sice se zde básně nerýmují, ale jsou propojeny se znakem jako takovým po významové stránce.

Kniha je zpracována velmi netradičním způsobem i z toho důvodu, že se nejedná o tradiční učebnici znaků, ale pouze o formu přiblížení krásy těchto znaků čtenářům. Přesto se z této knihy dají získat velmi užitečné poznatky o znacích. Jako ukázkou příkládám zpracování znaku 步 (bù) krok (He, 2014, str. 37).

Obrázek č. 6: Ukázka pro znak 步 (zdroj: Bing He: *It's Chinese to me*, str. 37)

3.3. Čínské mnemotechnické pomůcky pro studium čínských znaků

Možnost mnemotechniky jako pomůcky při studiu čínského jazyka však nepoužívají pouze cizinci. Když se malé čínské dítě začíná učit znaky, stojí před stejným problémem jako každý cizinec. Musí se najednou naučit tvar znaku, výslovnost a jeho význam. Jelikož je patrné, že pro malé dítě představuje tento proces potřebu vstřebání značného množství informací, existuje v Číně pro studium znaků velké množství pomůcek. Některé pomůcky jsou čistě pro psaní znaků a na přesnost tahů, jiné zase kladou důraz na význam znaku. Tyto pomůcky často používají mnemotechnické metody.

Dobrým příkladem těchto metod jsou například kartičky. Kartičky se prodávají v sadě. Můžou být tematicky zaměřené (příroda, rodina, domácí potřeby) či rozdělené podle věkové kategorie dítěte, tedy podle toho, co by mělo dítě v daném věku znát. Kartičky jsou často pouze jednostranné, druhá strana už slouží pro informace k jinému znaku. Jako příklad zde uvádím oskenovaný obrázek jedné z kartiček. Kartička je koncipována jednoduše. Vlevo se nachází výslovnost znaku, znak samotný, informace o počtu tahů ve znaku a informace o radikálu. Následně je znak použit v jiných spojeních. Vpravo se pak nachází obrázková mnemotechnika v podobě obrázku holčičky, která představuje význam tohoto znaku. Pod obrázkem je pak tento znak použit ve větě. Následně je znak na kartičce postupně rozepsán podle tahů. Jedná se však pouze o jeden příklad kartičky z mnoha. Častokrát se setkáme s kartičkou, která obsahuje pouze obrázek se znakem. Tento styl kartičky jsem vybrala jako příklad kvůli její komplexnosti informací, které poskytuje. Kartička pochází ze sady 看图识字 (*Kàntú shìzì*) (于清峰 (Yú Qīngfēng), 2014, str. 49).

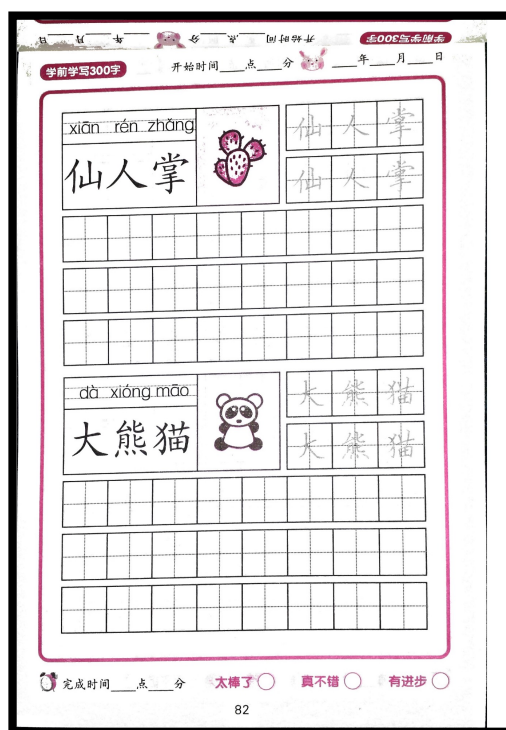
Obrázek č. 7: Ukázka čínské mnemotechnické kartičky pro znak 她 (zdroj: 于清峰: 看图识字, str. 49)

Kromě kartiček mnemotechniku obrázků využívají také samotné učebnice na procvičování tahů ve znaku. Daný znak se v nich vždy nachází společně s výslovností a obrázkem, který představuje jeho význam. Následně pak student opisuje znak na stejném řádku hned vedle daného obrázku. Student si tak lépe zapamatuje nejen pořadí tahů, ale také význam, protože tyto dvě informace jsou procvičovány zároveň. Pomocí tohoto stylu se lze naučit jednotlivé znaky či slova o více znacích. Příklad na učení se jednotlivých znaků je

z knihy 学前学写 300 字 (*Xué qián xué xiě 300 zì*): 名牌小学入学准备强化练习 (*Míngpái xiǎoxué rùxué zhǔnbèi qiánghuà liànxí*) (于清峰 (Yú Qīngfēng), 2013, str. 67). Příklad na učení se slov složených z více znaků je z knihy 学前学写 300 字 (*Xué qián xué xiě 300 zì*): 名牌小学学前阶梯训练 (*Míngpái xiǎoxué xué qián jiētī xùnlìan*) (海豚传媒 (Hǎitún chuánméi), 2013, str. 82).

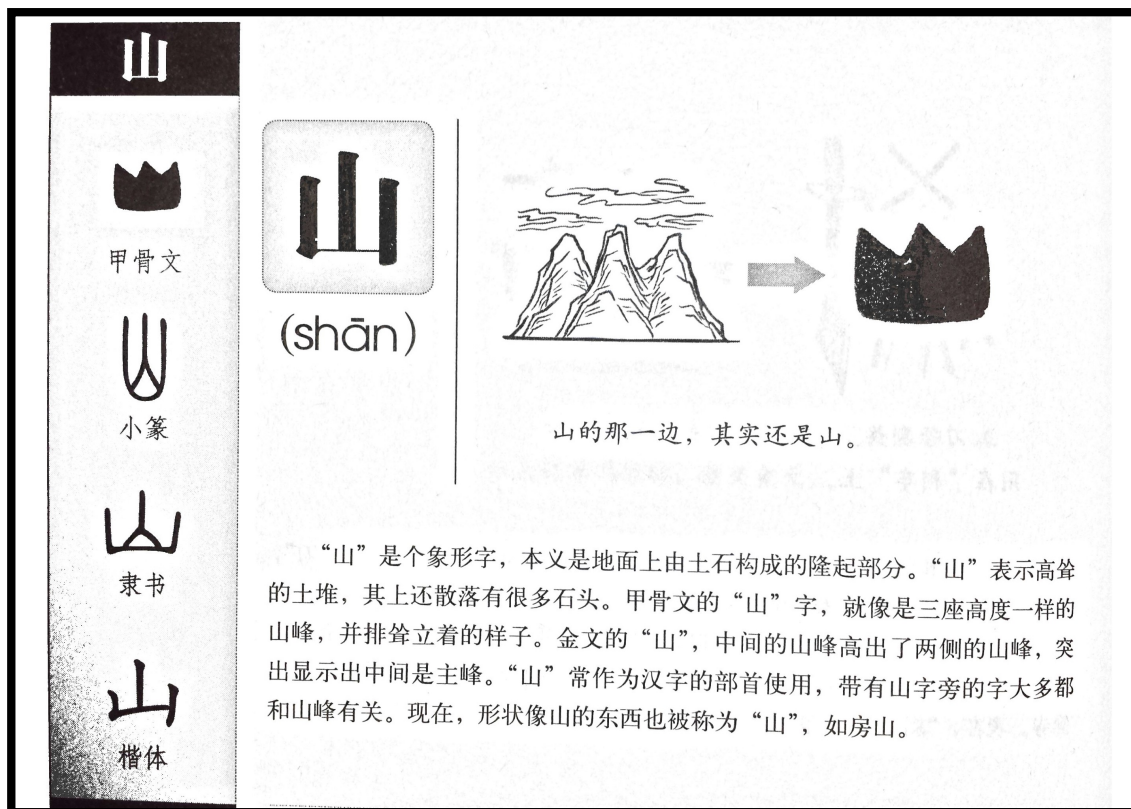

Obrázek č. 8: Ukázka jednoduchých znaků
(zdroj: 于清峰: 学前学写 300 字: 名牌小学入学准备强化练习, str. 67)

Obrázek č. 9: Ukázka složených znaků
(zdroj: 海豚传媒: 学前学写 300 字: 名牌小学学前阶梯训练, str. 82)

Příkladem knihy, která není již pro malé děti, ale učí význam znaků, je například kniha *画说汉字: 1000 个汉字的故事 (Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi)* (许慎 (Xǔ shèn), 2014). Tato kniha se zabývá historickým vývojem 1000 znaků. U znaku je vždy nakreslena jeho historická etymologie. Původní význam znaku je znázorněn v jednoduchém obrázku vedle znaku a následuje i doprovodný příběh. Kombinace těchto všech informací nabídne čtenáři dobrý způsob, jak si může daný znak zapamatovat. Na následujícím obrázku je ukázka pro znak 山 (shān) hora z knihy *画说汉字: 1000 个汉字的故事 (Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi)* (许慎 (Xǔ shèn), 2014, str. 308).

Obrázek č. 10: Ukázka pro znak 山 (zdroj: 许慎: 画说汉字: 1000 个汉字的故事, str. 308)

Celkově se tedy ukázalo, že mnemotechnické metody jsou časté i v případě studia čínských znaků. Nejčastější metodou je volena metoda obrázku, který je přímou či nepřímou součástí znaku. Celkově tyto obrázky slouží jako pomůcka pro zapamatování si významu znaku. Kromě mnemotechniky obrázku se v publikacích také objevuje mnemotechnika modelu, mnemotechnika ódy či rýmu či již zmiňovaná metoda použití slov v příběhu.

V následující části práce se nachází již praktické aplikování tří vybraných metod přímo na kartičky pro studium základních čínských znaků a veškeré informace o jejich vytvoření a dotazníku pro studenty, kteří kartičky vyzkoušeli.

4. Praktická část

Praktická část práce se zaměřuje na její nejdůležitější cíl, a to vytvoření sady mnemotechnických kartiček pro studium základních čínských znaků pro studenty prvního ročníku Čínské filologie Univerzity Palackého v Olomouci. V kapitole se nachází veškeré informace o tvorbě kartiček a o jejich praktickém využití. Dále jsou zde informace o předání kartiček studentům. Následují informace o dotazníku, který studenti po osmi týdnech na základně vlastních zkušeností vyplnili a pomohli tak orientačně zjistit, zda se kartičky mohou používat jako studijní materiál.

4.1. Kategorie kartiček

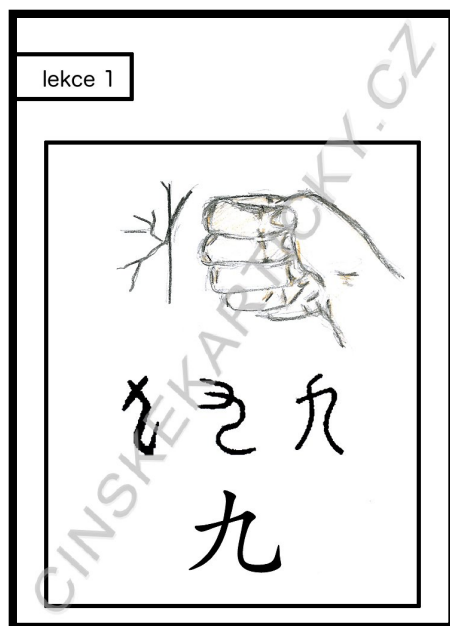
Kartičky jsem rozdělila do tří kategorií. Důvodem byla především snaha zapojit více než jeden druh mnemotechniky a mnemotechnických metod. Vznikly tedy tři kategorie: obrázková, historická a vysvětlovací. Každá z nich na své přední straně používá jinou mnemotechnickou metodu. Následně se na zadní straně nachází vysvětlovací věta. Ve větě jsou navíc barevně vyznačena slova, která zde slouží pro rychlejší orientaci v textu. Podrobnější informace včetně seznamu příslušných znaků v dané kategorii jsou následně uvedeny pod každou kategorií zvlášť. Pro lepší orientaci také znovu přikládám popis struktur obou stran kartičky.

Struktura obou stran kartičky s vodoznakem:

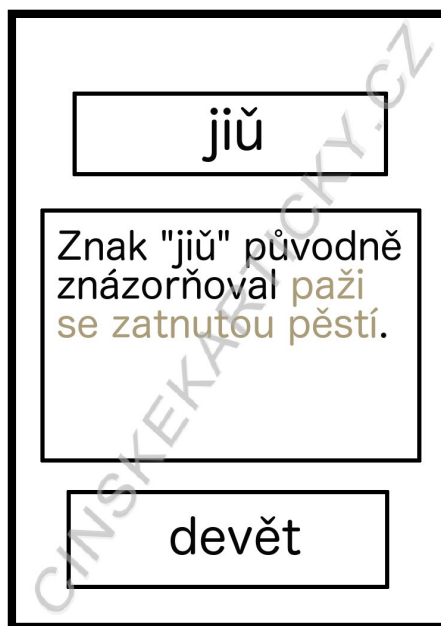
přední strana – vlevo nahoře se nachází číslo lekce; na zbylé ploše se nachází buď obrázek, historický vývoj, či vysvětlovací obrázek

zadní strana – uprostřed nahoře je umístěn „pīnyīn“; uprostřed celé zadní strany je mnemotechnická či vysvětlovací věta; na spodní části se nachází český překlad a jeho případné ekvivalenty

Vzhledem k velmi rozsáhlému množství kartiček, a tak zároveň i velkému množství obrázků, jsou všechny kartičky součástí přílohy (viz Příloha č. 1).

Obrázek č. 11: Příklad přední strany kartičky

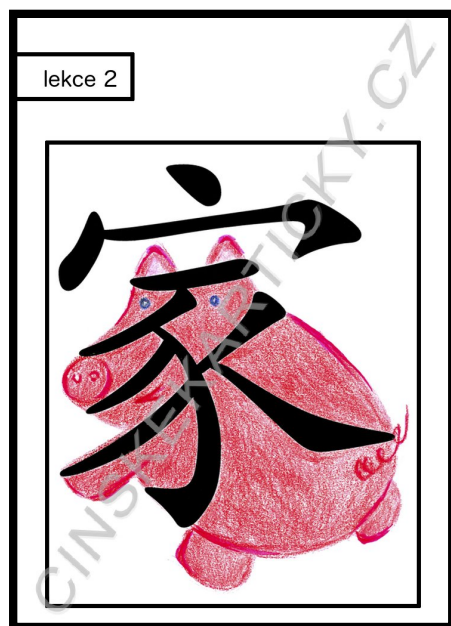
Obrázek č. 12: Příklad zadní strany kartičky

4.1.1. Obrázková kategorie

Obrázková kategorie vznikla na základně obrázkové mnemotechniky, konkrétně techniky, při které je obrázek pro dané slovo přímo zakreslen do znaku a student se pomocí obrázku naučí daný výraz. Když pak následně musí student slovo použít, vybaví si nejprve daný obrázek a posléze i znak, který se v něm nachází. Z tohoto důvodu je obrázek nakreslen tak, aby jeho „hlavní kostru“ tvořil samotný znak. Tento styl kartiček se nachází například v *Chineasy: The New Way to Read Chinese* (Hsueh, 2014). Autorka této knihy nicméně velmi často přesahuje hranici samotného znaku, a tak není úplně zakomponován do obrázku. Proto jsem se u této sady kartiček snažila tomuto problému vyhnout. Každý znak, který je v této kategorii zpracován, je také hlavní složkou obrázku. Pokud si následně student nemůže daný znak okamžitě vybavit, hypoteticky by jej měl obrázek pomocí svého tvaru vést, a tak studentovi napovědět.

Seznam přiřazených znaků do této kategorie (65):

家, 友, 王, 人, 京, 女, 大, 高, 口, 两, 们, 半, 因, 再, 十, 叫, 坐, 下, 在, 上, 中, 六, 五, 八, 也, 工, 先, 四, 老, 师, 白, 日, 七, 什, 么, 图, 小, 才, 北, 杯, 茶, 以, 唱, 点, 电, 医, 忙, 文, 哥, 书, 姐, 片, 英, 岁, 孩, 妈, 太, 打, 跳, 儿, 没, 和, 今, 期, 号

Obrázek č. 13: Příklad obrázkové kategorie pro znak 家, přední strana

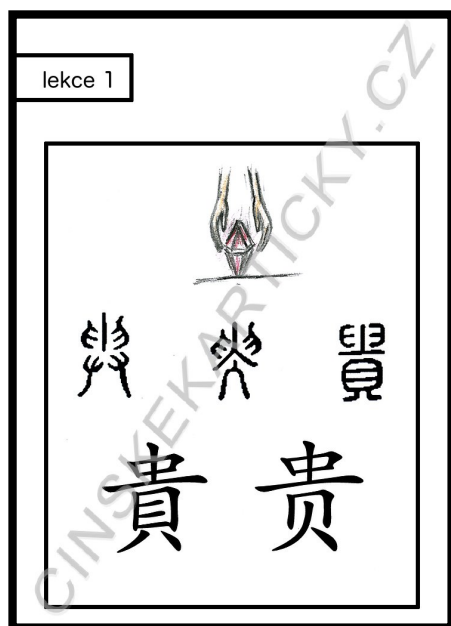
Obrázek č. 14: Příklad obrázkové kategorie pro znak 家, zadní strana

4.1.2. Historická kategorie

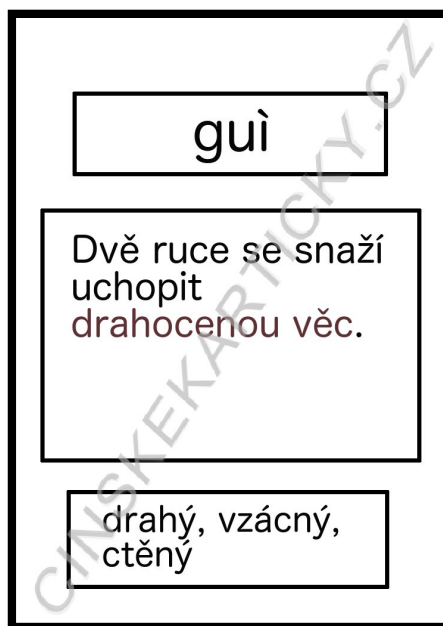
Když se podíváme na čínské znaky a jejich historii, zjistíme, že v průběhu celého procesu vývoje jazyka velké množství znaků mnohokrát změnilo svoji podobu. Původní význam znaku nám může mnohdy napovědět, proč a jak daný znak nyní vypadá. Proto jsem se rozhodla postavit celou historickou kategorii na etymologii znaků. Ke každému znaku je dokreslen původní význam obrázku a stručný „řetěz“ vývoje znaku, na jehož konci je znak ve zjednodušené podobě. Pokud znak nebyl zjednodušen, je zde pouze ve svém tradičním tvaru. V tomto případě se pak bude jednat o mnemotechnickou metodu modelu, díky němuž se daná informace lépe zapamatuje, než kdyby byla pouze sama. Inspirací pro tuto kategorii byla především kniha *画说汉子: 1000 个汉字的故事 (Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi)* (许慎 (Xǔ shèn), 2014) a webová stránka www.characters-chinese.org.

Seznam přiřazených znaků do této kategorie (64):

回, 贵, 水, 看, 子, 要, 月, 生, 九, 不, 学, 美, 多, 男, 那, 哪, 有, 星, 年, 听, 去, 兴, 亮, 这, 了, 见, 弟, 几, 饭, 晚, 舞, 爱, 同, 为, 周, 视, 时, 对, 乐, 还, 事, 歌, 音, 影, 常, 客, 所, 久, 觉, 得, 算, 进, 来, 介, 绍, 校, 瓶, 起, 给, 聊, 喜, 末, 作, 怎

Obrázek č. 15: Příklad historické kategorie pro znak 贵, přední strana

Obrázek č. 16: Příklad historické kategorie pro znak 贵, zadní strana

4.1.3. Vysvětlovací kategorie

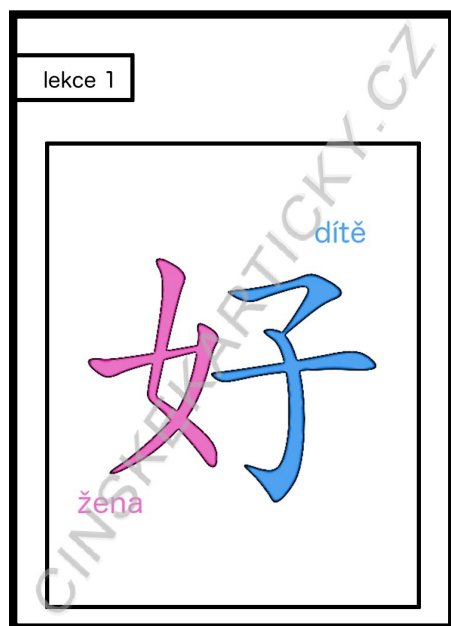
Vysvětlovací kategorie má čistě logický základ. Předpokládala jsem, že někteří studenti nemají takový vztah k obrázkům, představivosti či příběhům, a tak jsem potřebu logického uvažování vtěsnila do této kategorie. Zde je u každé části znaku uveden význam, který se pomocí vysvětlovací věty na zadní straně kartičky propojí v příběh.

Vzhledem k tomu, že účelem těchto kartiček je především naučení významu znaku, rozhodla jsem se v kartičce nepopisovat radikály či fonetika. Z tohoto důvodu se ve znaku popisují pouze jednotlivé části a uvádí se jejich příslušný český překlad.

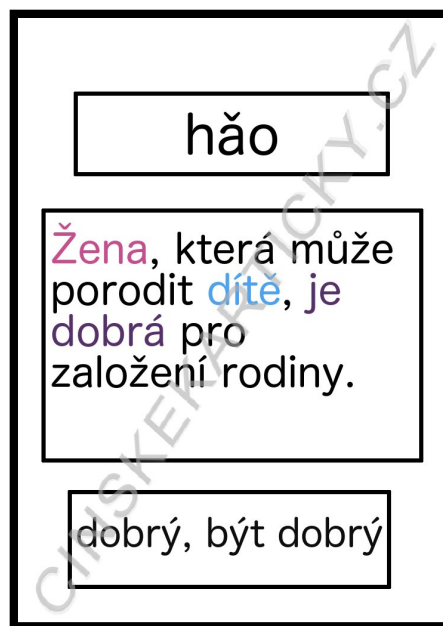
V případě vysvětlovací kategorie jako takové se jedná o mnemotechniku spojení, kdy si student přeložené významy jednotlivých částí propojí s něčím, co již zná, či přímo s vysvětlovací větou.

Seznam přiřazených znaků do této kategorie (64):

你, 好, 国, 认, 识, 明, 一, 二, 三, 字, 谁, 请, 问, 姓, 个, 天, 名, 纽, 约, 吃, 李, 我, 呢, 朋, 是, 吗, 照, 爸, 漂, 的, 她, 他, 妹, 馆, 律, 都, 玩, 喝, 咖, 啡, 吧, 呀, 快, 找, 别, 错, 样, 谢, 欢, 菜, 可, 现, 刻, 很, 球, 候, 外, 昨, 想, 睡, 只, 思, 意, 做

Obrázek č. 17: Příklad vysvětlovací kategorie pro znak 好, přední strana

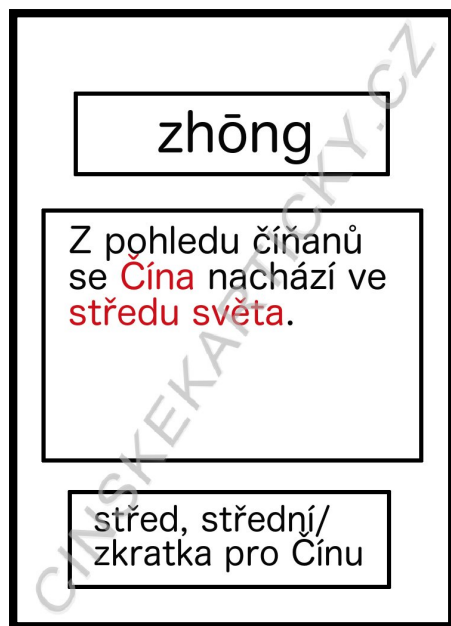

Obrázek č. 18: Příklad vysvětlovací kategorie pro znak 好, zadní strana

4.1.4. Vysvětlovací (mnemotechnická) věta

Vysvětlovací věta se nachází na každé zadní straně kartičky. Věta má za úkol vysvětlit údaje z první strany kartičky. Může popisovat obrázek z obrázkové kategorie, vysvětlovat model z historické kategorie, či vzít jednotlivě přeložené významy prvků z vysvětlovací kategorie a spojit je v jeden příběh, díky němuž si student zapamatuje všechny tahy ve znaku i jeho význam.

V otázce vysvětlovací věty jsem použila podobnou metodu, jako Campos, Gómez-Juncal, Pérez-Fabello (2008, str. 321-331), kteří pomocí vět vyvolávali ve studentech podnět, aby si představili mentální obrázek. Já jsem se snažila o to, aby si student po přečtení věty vybavil přímo daný znak, popřípadě jeho části.

Obrázek č. 19: Příklad vysvětlovací věty pro znak 中

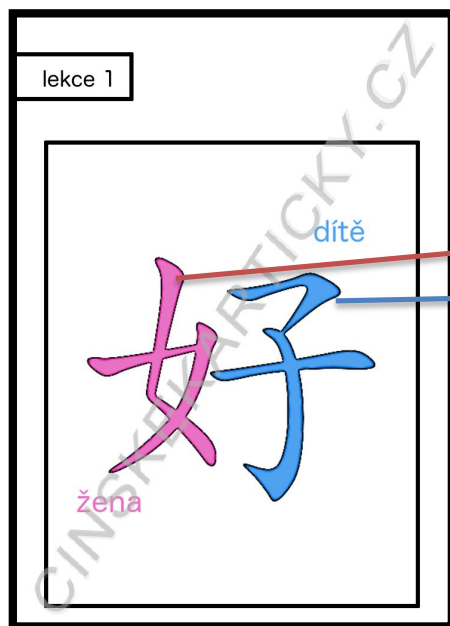
Obrázek č. 20: Příklad vysvětlovací věty pro znak 北

4.1.5. Barevné značení v kartičkách a ve vysvětlovací větě

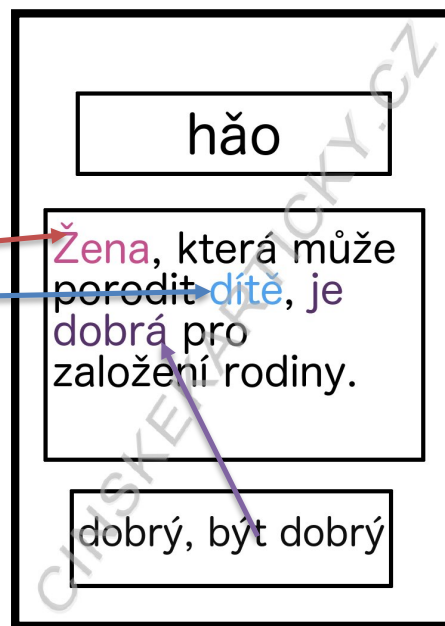
Ve vysvětlovacích větách jsou záměrně některá slova vyznačena barevně. Barevné značení v této větě je učební metodou či strategií. Tuto strategii jsem zvolila kvůli některým studentům, kterým barevné značení usnadní orientaci ve vysvětlovací větě a následně jim pomůže při opakování již naučených znaků. Podobně jako Campos, Gómez-Juncal, Pérez-Fabello (2008, str. 321-331), kteří slova, jež se měl student naučit, napsali velkými písmeny. Pokud si student opakuje znaky rychleji a nechce již číst celou větu, tak na něj „vyskočí“ vybarvené části bez složitého hledání.

Volba barevného rozlišení ve vysvětlovací větě koresponduje s barvami z přední strany kartičky. Použity byly dva styly barevného značení. Za základní barvu textu jsem zvolila černou, protože je dobře viditelná na bílém podkladu. Kromě černé se ve větě nachází ještě další barvy. Barvy jsou zvoleny podle dvou typů značení.

První typ se nachází u kartiček vysvětlovacích. V této kategorii je každá důležitá část znaku vysvětlena zvlášť a je označena příslušnou barvou. Tyto stejné barvy jsou následně použity u příslušného slova ve vysvětlovací větě. Označené slovo má stejný význam jako daná část znaku. Kromě těchto barev (převážně se jedná o dvě barvy) se ve vysvětlovací větě nachází ještě jiná barva. Tato barva zvýrazňuje slovo, které zastupuje celkový význam znaku.

Obrázek č. 21: Ukázka prvního typu barevného značení, přední strana

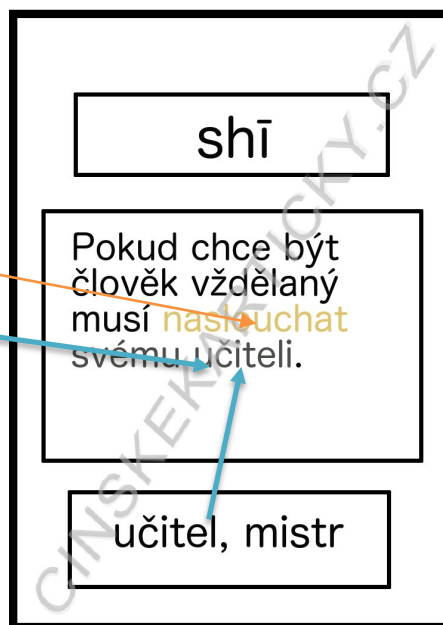

Obrázek č. 22: Ukázka prvního typu barevného značení, zadní strana

Druhý typ barevného značení se nachází u historické a obrázkové kategorie. V této kategorii záleží na tom, zda je obrázek jednoduchý (jedna hlavní barva), či složitěji komponovaný (více hlavních barev). Následně jsou tyto důležité barvy z obrázku použity také ve vysvětlovací větě. Každá barva zvýrazní to slovo, které daná část obrázku představuje. Ve výsledku tak věta kromě černé barvy obsahuje jednu či dvě další barvy.

Obrázek č. 23: Ukázka druhého typu barevného značení, přední strana

Obrázek č. 24: Ukázka druhého typu barevného značení, zadní strana

4.1. Vodoznak

Kartičky byly studentům poskytnuty prostřednictvím webových stránek www.cinskekarticky.cz. Pro ochranu autorských práv jsem proto na kartičky přidala vodoznak. Vodoznak byl zvolen tak, aby nevadil studentům při studiu, ale aby na druhou stranu dokázal zabránit šíření kartiček bez informace, odkud dané kartičky pochází. Vodoznak kartiček tvoří název webových stránek, a to *Cinskekarticky.cz*.

4.2. Webové stránky

Na webových stránkách se nacházejí jednotlivé kartičky, které jsou uspořádány podle lekcí v učebnici *Integrated Chinese Level 1 Part 1* (Liu, 2010, str. 19 – 145). Kromě samotných znaků a přiřazených obrázků se na webu také nachází kartičky ke stažení a vtištění ve formátu PDF. K webu byl také vytvořen e-mail, který slouží jako sběrna dotazů.

4.3. Představení kartiček studentům

Všech 83 studentů bylo pro výuku Gramatologie 1 rozděleno do tří skupin. Samotné představení kartiček tak proběhlo třikrát, vždy na první hodině tohoto předmětu. Na této hodině jsem studentům představila webové stránky, typy kartiček a mnemotechnické metody použité v nich. Následně jsem jim i zdůraznila, že kartičky je naučí pouze významu. Studenty jsem dopředu požádala, aby si průběžně dělali poznámky, které kartičky se jim lépe pamatovaly a které naopak hůře. Dále jsem je informovala, že po probrání všech pěti lekcí, přibližně po osmi týdnech, jim pro zpětnou vazbu předám dotazník k vyplnění.

4.4. Dotazník a zpětná vazba

4.4.1. Cíle dotazníku

V rámci diplomové práce byl vytvořen dotazník. Dotazník (viz Příloha č. 2) byl vytvořen za účelem zhodnocení úspěšnosti mnemotechnických kartiček jakožto nástroje při studiu čínských znaků. Otázky v dotazníku byly zvoleny účelně pro skupinu studentů prvního ročníku Čínské filologie Univerzity Palackého v Olomouci, kteří již na samotném počátku při představení kartiček věděli, že budou daný dotazník vyplňovat. Dotazník byl anonymní.

Jeho cílem nebylo pouze zjistit, zda kartičky studentům pomohly, ale také získat podrobnější informace, která kategorie a znak se nejlépe a nejhůře učil.

V neposlední řadě měl dotazník pomoci zjistit, v jakém stádiu studia se kartičky nejvíce používaly.

4.4.2. Předání dotazníku a konzultace se studenty

Po osmi týdnech od představení kartiček jsem opět přišla do všech tří skupin předmětu Gramatologie 1. Na těchto hodinách bylo dohromady pouze 56 studentů. Studentům jsem vždy na začátek představila jednotlivé body dotazníku a po jeho vyplnění jsem jim zodpověděla případné dotazy.

Ve dvou ze tří skupin jsem strávila opravdu jen krátkou chvíli. Studenti mnoho dotazů neměli, a pokud ano, dotaz se týkal pouze samotného vyplnění dotazníku. Ve třetí skupině, kde bylo přibližně 17 studentů, jsem měla více prostoru a se studenty jsem strávila celou jejich hodinu. Díky tomuto času se studenti více rozpovídali. Kromě otázek k dotazníkům se také vyskytl dotaz, kdy bude nějaké pokračování těchto kartiček. Během této hodiny jsem si

také mohla všimnout, že někteří studenti měli vytištěné kartičky přímo na stole a aktivně je používali.

4.4.3. Výsledky dotazníku

V této části se nachází jednotlivé vyhodnocení otázek a případné poznámky. Výsledky dotazníku jsem zpracovala do tabulek, kde každá otázka představuje jednu základní tabulku. V každé tabulce se pak následně nachází informace o počtu odpovědí (vzhledem k tomu, že ne každý student mohl odpovědět na všechny otázky), odpověď a procentuální výsledek.

Ke každé tabulce je také přidán názorný koláčový diagram. V tomto diagramu je znázorněn výsledek s procentuální hodnotou. V případě nutnosti je k tabulce také připsán komentář a k jednotlivým otázkám jsou vytvořeny další podrobnější tabulky s komentářem.

4.4.3.1. Otázka č. 1

Otázka: Myslíte, že vám celkově kartičky při studiu čínských znaků pomohly?

ANO	38	69%
NE	17	31%
celkem	55	100%

Tabulka č. 1: Výsledky otázky č. 1

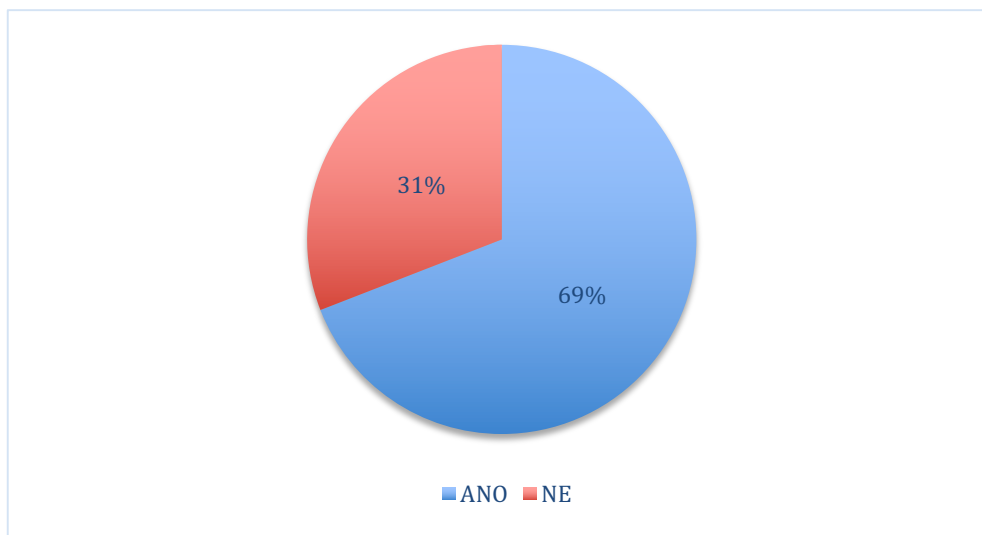

Diagram č. 1: Výsledky otázky č. 1

4.4.3.2. Otázka č. 2

Otázka: Kdy jste kartičky používali?

A. při učení nové lekce	25	47%
B. při opakování lekce	23	43%
C. po celou dobu studia lekce	5	10%
celkem	53	100%

Tabulka č. 2: Výsledky otázky č. 2

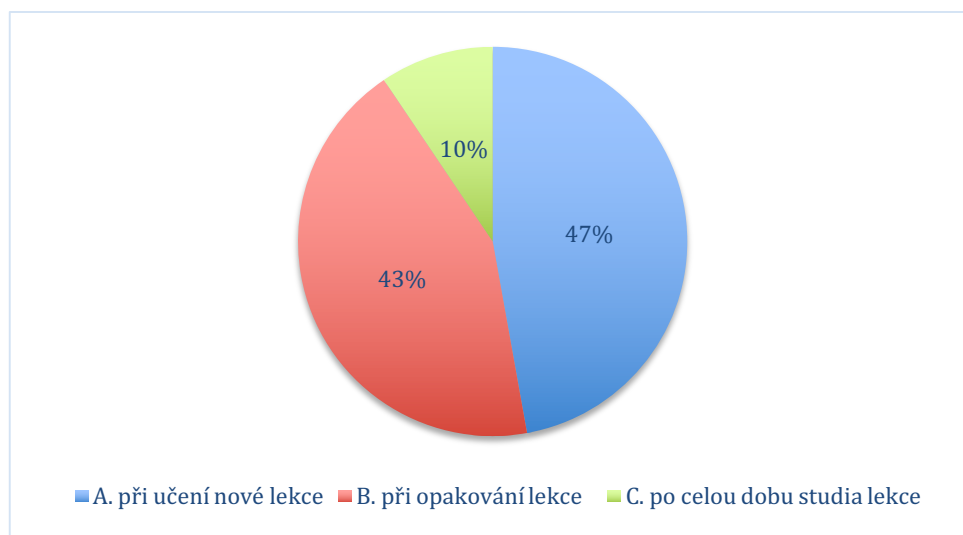

Diagram č. 2: Výsledky otázky č. 2

4.4.3.3. Otázka č. 3

Otázka: Seřadte typy mnemotechnických postupů od toho, který vám vyhovoval nejvíce, až po ten, který vám vyhovoval nejméně. (např. abdc)

Výběr pro odpovědi: a. obrázkový   b. historický   c. vysvětlovací
d. mnemotechnická věta

Cílem této otázky bylo především zjistit, která kategorie byla jak oblíbená. Proto se zde neobjeví odpověď typu abcd / cdba, ale pouze pořadí a procentuální úspěšnost jednotlivých kategorií. Na tuto otázku odpovědělo 42 respondentů.

Typ skupiny	První místo		Druhé místo		Třetí místo		Čtvrté místo	
a. obrázková	30	70%	3	7%	7	17%	2	5%
b. historická	2	4%	6	14%	13	31%	21	51%
c. vysvětlovací	9	21%	18	43%	11	26%	4	10%
d. mnemotechnická věta	2	5%	15	36%	11	26%	14	34%

Tabulka č. 3: Souhrnné výsledky otázky č. 3

V této tabulce se nachází souhrn všech získaných dat z této otázky. V prvním sloupci je seznam všech odpovědí. V následujících sloupcích je vždy pořadí (první, druhé, třetí či čtvrté místo), ve kterém se daná odpověď vyskytla (pořadí např.: abcd/ dbac). Horizontálně tak ze všech čtyř sloupců získáme informaci o procentuálním umístění každé kategorie z celkového hlediska.

V řádku pak můžeme sledovat hodnotu výskytu již v rámci jednotlivé kategorie. Proto nám součet procent ve sloupci dá hodnotu 100 % a v každém řádku je součet čísel o hodnotě 42.

V tabulce jsou následně tučným písmem zvýrazněna čísla a procenta kategorie, která na daném pořadí získala nejvíce hlasů. Na prvním místě se nejčastěji objevila kategorie obrázková s 70 %. Na místě druhém získala nejvíce bodů kategorie vysvětlovací s 43 %. Třetí (31 %) a čtvrté (51 %) místo obsadila kategorie historická.

Všechna umístění z pohledu prvního, druhého, třetího či čtvrtého místa jsou také rozpracována pomocí následujících diagramů.

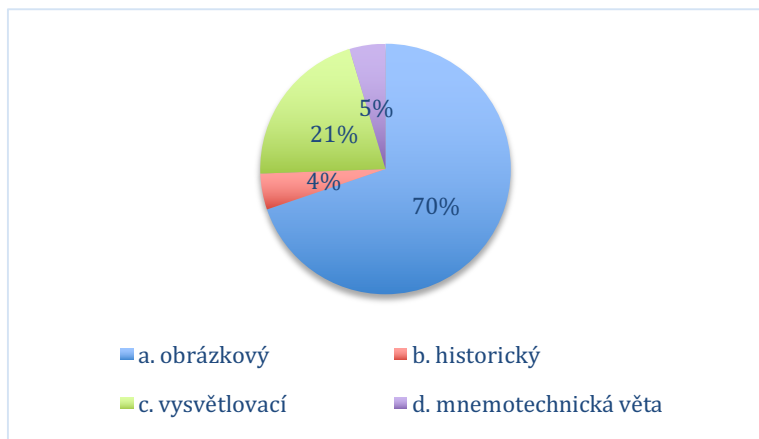

Diagram č. 3: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 1. Umístění.

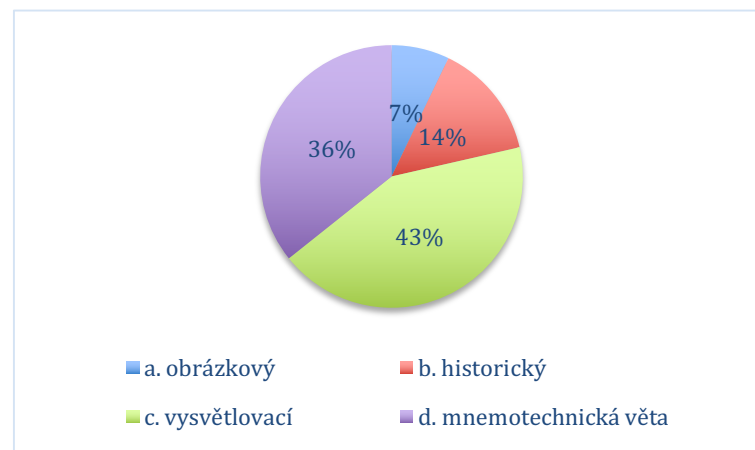

Diagram č. 4: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 2. Umístění

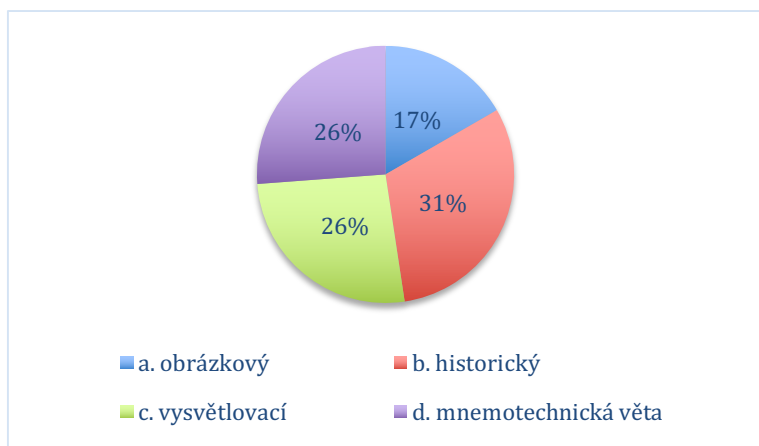

Diagram č. 5: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 3. Umístění

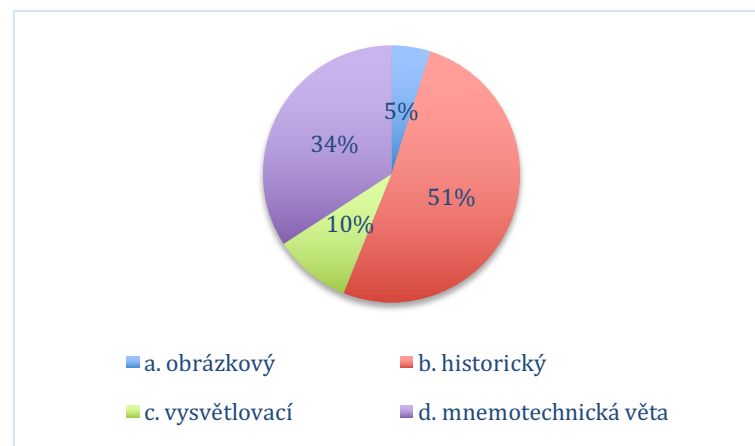

Diagram č. 6: Procentuální rozložení odpovědí v rámci 4. Umístění

Pro další analýzu získaných dat bylo nutné každému umístění (1. až 4. místo) přiřadit jeho příslušnou váhu (hodnotu), která by nám ve výsledku mohla pomoci přesněji určit celkovou úspěšnost kategorií. Každá pozice tak získala své bodové ohodnocení, které je následující: 1. místo = 4 body; 2. místo = 3 body; 3. místo = 2 body; 4. místo = 1 bod.

Následující tabulka znázorňuje počet hlasů, který každé umístění celkem od 42 respondentů získalo. Vedle každého tohoto čísla je tučným písmem zapsána také jeho přepočítaná váha (hodnota). V posledním sloupci se nachází celková váha (počet bodů) dané kategorie, která slouží k přesnému určení pořadí kategorií dle úspěšnosti.

Typ skupiny	4 body		3 body		2 body		1 bod		celkem
a. obrázková	30	120	3	9	7	14	2	2	145
b. historická	2	8	6	18	13	26	21	21	73
c. vysvětlovací	9	36	18	54	11	22	4	4	116
d. mnemo. věta	2	8	15	45	11	22	14	14	89

Tabulka č. 4: Váhové ohodnocení odpovědí otázky č. 3

Z tabulky vyplývá, že nejvíce bodů získala kategorie obrázková (145 bodů), následuje kategorie vysvětlovací (116 bodů), kategorie mnemotechnické věty (89 bodů) a na posledním místě se nachází kategorie historická (73 bodů).

4.4.3.4. Otázka č. 4

Otázka: V příslušné lekci zakroužkujete znak, který se vám pomocí kartiček učil nejlépe a zakřížkujete ten, který naopak nejhůře.

Jelikož se jedná skoro vždy o 40 respondentů a je zde velké množství odpovědí, z tohoto důvodu je vždy uvedeno pouze 5 nejlépe a 5 nejhůře používaných z každé lekce. Zapsané budou v jednom řádku, vždy s příslušnou informací o počtu zvolení v závorce př.: 好 (6). Zbylé znaky, které nebudou zmíněny vůbec, nezískaly buď žádný či velmi nízký počet hlasů.

4.4.3.4.1. Lekce č. 1

Počet respondentů	45
Nejlépe se učil	一 (7), 人 (6), 好 (5), 国 (3), 请 (3)
Nejhůře se učil	纽 (12), 美 (8), 请 (7), 约 (6), 京 (2)

Tabulka č. 5: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 1

4.4.3.4.2. Lekce č. 2

Počet respondentů	43
Nejlépe se učil	口 (9), 两 (7), 高 (4), 个 (4), 工 (3), 女(3)
Nejhůře se učil	律(10),都(8),做(7),爱(5),谁(4)

Tabulka č. 6: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 2

4.4.3.4.3. Lekce č. 3

Počet respondentů	45
Nejlépe se učil	日(12), 了(3), 今(2), 天(2), 上(2), 们(2), 明(2), 点(2)
Nejhůře se učil	谢(8), 事(6), 菜(4), 喜(4), 晚(3)

Tabulka č. 7: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 3

4.4.3.4.4. Lekce č. 4

Počet respondentů	40
Nejlépe se učil	去(8), 只 (7), 书 (4), 电 (2), 乐(2), 别(2), 周(2), 唱(2)
Nejhůře se učil	舞(6), 找(4), 睡(3), 错(3), 得(3), 算(2), 跳(2), 影(2)

Tabulka č. 8: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 4

4.4.3.4.5. Lekce č. 5

Počet respondentů	40
Nejlépe se učil	下(8), 坐(6), 回(5), 水(4), 啡(3)
Nejhůře se učil	聊(10), 漂(8), 瓶(4), 馆(3), 起 (3), 图 (2)

Tabulka č. 9: Výsledky otázky č. 4 lekce č. 5

Z celkového hlediska můžeme k otázce č. 4 říci, že nejvíce oblíbenou kartičkou se stala kartička se znakem 目 s 12 hlasy. Naopak nejméně oblíbenou kartičkou byla kartička se znakem 紐, rovněž s 12 hlasy.

Velmi obecně nám také tato část dotazníku potvrdila i výsledky třetí otázky, kdy nejoblíbenější kategorií se stala obrázková kategorie. Protože znak 目 byl právě v této kategorii. Zatímco nejméně oblíbený znak 紐 byl v kategorii vysvětlovací.

Pro podrobnější shrnutí celé otázky jsem vzala všechny zmíněné nejlépe a nejhůře se učící znaky a zjistila jejich kategoričnou příslušnost. Výsledky jsem sečetla a znázornila do následující tabulky. U výsledků v procentech jsou všechna čísla zaokrouhlena na dvě desetinná místa.

Název kategorie	Nejlépe se učící znaky		Nejhůře se učící znaky	
Obrázková kategorie	18	56,25 %	3	10,34 %
Historická kategorie	6	18,75 %	12	41,38%
Vysvětlovací kategorie	8	25 %	14	48,28 %
Celkem	32	100%	29	100%

Tabulka č. 10: Souhrnná tabulka zhodnocení umístění kategorií

Z Tabulky č. 10 je vidět, že nejvíce znaků, které byly zvoleny jako nejlépe se učící, jsou z kategorie obrázkové (56,25 %). Na druhém místě je kategorie vysvětlovací (25 %) a na posledním třetím místě je kategorie historická (18,75 %).

V rámci nejhůře se učících znaků můžeme ze stejné tabulky vyčíst, že nejvíce znaků bylo zvoleno z vysvětlovací kategorie (48,28 %). Na druhém místě pak byla kategorie historická (41,38 %), poslední byla kategorie obrázková (10,34 %).

Nicméně mnemotechnika a druhy mnemotechnických postupů působí na každého jedince rozdílně. Nutno navíc dodat, že obrázková kategorie, byla kreslena především do jednoduchých znaků, které mají více prostoru pro obrázek než například znaky složené. Proto se domnívám, že i v rámci této otázky mohli mít studenti problém rozlišit, zda se jim znak učil dobře pomocí kartičky či pouze proto, že je sám o sobě na naučení jednodušší.

4.4.4. Zhodnocení celého dotazníku

Při konzultaci se studenty jsem zjistila, že ne všichni studenti kartičky používali po celou dobu, či používali kartičky pouze na určité lekce. Z toho důvodu jsem považovala za nutné ke každé otázce zvlášť zapsat počet respondentů a vždy až od daného čísla odvozovat výsledky. Domnívám se, že i takto stručný dotazník dokázal získat cenná data.

5. Shrnutí výsledků

Prvním cílem této práce bylo představit mnemotechnické metody a zjistit, které z nich jsou vhodné pro studium čínských znaků. Ze všech metod, které jsem studovala, nejlépe vyšly metody: mnemotechnika modelu, mnemotechnika obrázku (představivosti), mnemotechnika spojení, mnemotechnika poznámkové organizace. První dvě zmiňované metody jsem našla i v publikacích, které se zaměřují na studium čínských znaků.

Druhým a zároveň hlavním cílem práce bylo vytvořit mnemotechnickou sadu kartiček pro studenty prvního ročníku Čínské filologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Z nastudovaných publikací, které již mnemotechnickou metodu ve spojení s čínskými znaky použily, jsem získala také cenné podněty a nápady pro tvorbu samotné mnemotechnické sady. V sadě jsem poté aplikovala všechny čtyři nejvíce vhodné metody pro studium čínských znaků.

Posledním cílem práce bylo vytvoření dotazníku, který sám o sobě měl tři cíle. Prvním cílem dotazníku bylo zjistit, zda se studenti domnívají, že jim kartičky při studiu pomohly. Na tuto otázku odpovědělo 69 % studentů kladně a domnívají se, že jim kartičky opravdu při studiu pomohly. Druhým cílem dotazníku bylo zjistit, které znaky se studentům pomocí kartiček nejlépe učily a z jaké kategorie tyto znaky pochází. V této otázce nejlépe obstála kategorie obrázková, která v otázce nejlépe se učící znaky měla zastoupení 56,25 %. Nejvíce bodů v otázce nejhůře se učící znaky získala kategorie vysvětlovací s 48,28 %. Z tohoto hlediska by nejlépe obstála kategorie obrázková. Na druhou stranu, jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, každá kategorie byla tvořena jinak a například u kategorie obrázkové byly převážně vybrány znaky jednoduché, ve kterých je větší prostor pro obrázek než u znaků složených. Z tohoto důvodu se domnívám, že studenti nemuseli vždy rozlišit skutečnost, zda se jim znak učil dobře kvůli kartičce, nebo kvůli tomu, že se jednalo o znak teoreticky jednodušší na naučení. Podle samotného hlasování studentů, kdy oni sami měli rozhodnout, která mnemotechnická metoda jim nejvíce vyhovovala, dopadla opět nejlépe kategorie obrázková, která v přepočtu získala 145 bodů. Na druhé pozici se umístila kategorie vysvětlovací s 116 body.

Podle hlasování tedy celkově víme, že na jednu stranu je kategorie vysvětlovací zvolena jako druhá nejlepší, ale na druhou stranu nejvyšší počet nejhůře učících se znaků

bylo rovněž z této kategorie. Proto se domnívám, že je velmi důležité se na každý zhodnocený údaj podívat zvlášť. Hlavní příčinou této různorodosti mohou být pravděpodobně rozdílné povahy studentů a skutečnost, že každému studentovi vyhovuje jiná mnemotechnická metoda, jak jsem již zmínila v kapitole *Mnemotechnika a mnemotechnické pomůcky*.

Třetím cílem dotazníku bylo zjistit, kdy studenti kartičky používali. Celkem 47 % studentů používalo kartičky při učení nové lekce. Dalších 43 % studentů kartičky používalo při opakování lekce. Vzhledem k tomu, že rozdíl mezi těmito odpověďmi není tak velký, domnívám se, že kartičky jsou vhodné pro oba typy studia. Opět zde záleží na studentovi a jeho stylu učení, zda kartičky použije jako nový studijní materiál, či pouze jako opakovací materiál na informace, které již zná.

Celkově se domnívám, že zvolené mnemotechnické metody i samotné kartičky se dají použít pro studium čínských znaků. Kartičky jsou vhodné nejen pro studium nových znaků, ale také pro jejich následné opakování.

6. Závěr

Ačkoliv mnemotechnické metody jsou velmi diskutabilním tématem, v mém případě se podařilo prokázat jejich účinnost. Myslím si, že 69 % dotazovaných studentů, kterým kartičky při studiu pomohly, je velmi pozitivní číslo.

Na druhou stranu bych zdůraznila, že se jedná pouze o první verzi a o první pokus mnemotechnických kartiček tohoto druhu v českém jazyce. Proto se domnívám, že zde je stále mnoho aspektů, které se mohou vylepšovat. Jedním z nich je samotná tvorba kartiček. Jedná se o velmi zdlouhavý proces. Myslím, že by do budoucna bylo zajímavé do tohoto stylu učení začlenit i jiné způsoby mnemotechnických metod, které jsem v práci nepoužila, jako je například další typ mnemotechniky spojení, který pracuje na podobném znění slov. V tomto ohledu je však velmi nutné dobře znát studenty a jejich znalosti a na tomto základě pracovat. Tuto metodu jsem zde nepoužila proto, že není určena pro úplné začátečníky. Na druhou stranu se domnívám, že by byla velice vhodná pro výuku znaků, když už ne pro samotnou aplikaci na kartičky. Dále se domnívám, že by do budoucna nebylo špatné na kartičky psát přímo čínské věty s příběhem. V tomto případě by ale opět muselo vše vycházet ze znalostí studentů.

Zároveň bych také do budoucna zvolila jiný typ dotazníků a způsob jejich předání. Samotný dotazník bych vytvořila více podrobný a poskytovala bych jej studentům ihned po použití mnemotechnických kartiček. Tímto způsobem bych se se studenty více setkávala a opravdu viděla, které kartičky fungují více a které méně. Tento způsob by však vyžadoval více časového prostoru a menší počet studentů. Na druhou stranu se domnívám, že by kartičky mohly být vyzkoušeny i na větším počtu studentů, u kterých by takto jednoduchý dotazník postačil.

Závěr práce je následující. Ano, mnemotechnické kartičky se jako pomůcka při studiu významů čínských znaků dají použít, a to i u studentů v České republice. Nicméně je velmi důležité brát v úvahu pokročilost studentů, jejich osobní studijní návyky a celkový zájem těchto lidí o mnemotechniku.

7. Resumé v anglickém jazyce

The main goal of this bachelor thesis is to make a set of mnemonic cards for memorizing the meaning of Chinese characters and find out, if this type of cards can be used by Czech students as a supplementary study material. For this reason, my thesis contains information about mnemonics and mnemonic methods which can be used by Czech students when studying Chinese characters. Theoretical part of the thesis contains an explanation of 9 types of mnemonics and introduction of textbooks for foreigners, which are using mnemonics as method to explain Chinese characters. At the end of this part are information about mnemonics for studying Chinese characters, which are used in China. Practical part of the thesis explains the creating process and structure of the set of mnemonic cards. This part also includes information about questionnaire, which was filled in by students after using the set of mnemonic cards. According to the thesis, this type of mnemonic cards can be used as a study material for studying meaning of basic Chinese characters.

Key words: Chinese characters, mnemonics, mnemonic method, mnemonic tools (aids / devices), Image Mnemonics, Connection Mnemonics, Model Mnemonics, set of mnemonic cards for memorizing meaning of basic Chinese characters

8. Seznam použité literatury

CAMPOS, Alfredo, Rocío GÓMEZ-JUNCAL a María José PÉREZ-FABELLO. Experiencia en la mnemotecnia y aprendizaje incidental con imágenes normales y raras. *Estud. psicol.* (Campinas), Set 2008, vol.25, no.3, p.321-331. ISSN 0103-166X

CONGOS, Dennis. *9 Types of Mnemonics for Better Memory: By Dennis Congos*, University of Central Florida [online]. In: . 2005, [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://www.learningassistance.com/2006/january/mnemonics.html>

EPSTEIN, Michael L. Každý obrázek s sebou nese příběh. In *Mějte lepší paměť: lékař radí : více než sto nových technik od nejlepších amerických odborníků na zlepšení paměti*. Hodkovičky [Praha]: Pragma, 2007, s. 71-72. ISBN 8073490579.

GROOT, Annette M. B., Janet G. van HELL. The Learning of Foreign Language Vocabulary. *Handbook of bilingualism: psycholinguistic approaches*. New York: Oxford University Press, 2009, s. 9-29. ISBN 9780195373653.

HANCOCK, Jonathan. *Skryté síly mozku: průvodce systémem využití mozku k zásadnímu zlepšení paměti*. 3. vyd. Olomouc: Poznání, 2011, 254 s. ISBN 978-80-87419-15-1.

HE, Bing. *It's Chinese to me*. Beijing: Beijing language and culture university press, 2014. ISBN 978-7-5619-3755-6

HSUEH, Shaolan. *Chineasy: The New Way to Read Chinese*. Harper Design, 2014. ISBN 9780062332097.

Chinese-Characters.org. Chinese-Characters.org [online]. 2007 [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: www.characters-chinese.org

KROLL, Judith F. , Annette M. B. GROOT. *Handbook of bilingualism: psycholinguistic approaches*. New York: Oxford University Press, 2009, xiv, 588 p. ISBN 9780195373653.

LIU, Yuehua (ed.). *Integrated Chinese: simplified characters, Level 1 part 1*. 3rd ed. Boston: Cheng & Tsui Company, 2010, xxxi, 335 s. ISBN 9780887276446.

MAHESWARI, J. M. *Usage of Memory Model of Teaching And Mnemonics in Teaching-Learning of Psychology at B.Ed. Level*. *INDIAN JOURNAL OF APPLIED RESEARCH*. 2013, 3(8), 187-188. ISSN 2249-555x.

MAIR, Victor. *How NOT to Learn Chinese Characters*. *Language Log* [online]. 2009 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://languagelog ldc.upenn.edu/nll/?p=1811>

MATTHEWS, Alison a Laurence MATTHEWS. *Learning Chinese characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic chinese characters*. Rutland, VT: Tuttle Pub., 2007-, v. <1>. ISBN 080483816x.

MILLER, Gerald R. *An evaluation of the effectiveness of mnemonic devices as aids to study* [online]. In: 1967, s. 80 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://eric.ed.gov/?id=ED011088>

PAUK, Walter. *How to study in college*. Boston: Houghton Mifflin, 1962.

SU, Liqun David. *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach, 汉字图解学习手册 (Hànzi tújiě xuéxí shǒucè)*. Beijing, 2014. ISBN 9787100103947.

于(YÚ), 清峰(Qīngfēng). *学前学写 300 字 (Xué qián xué xiě 300 zì): 名牌小学入学准备强化练习(Míngpái xiǎoxué rùxué zhǔnbèi qiánghuà liànxí)*. 武汉 (Wūhàn): 武汉大学出版社 (Wūhàn Dàxué chūbǎnshè), 2013, str. 67. ISBN 978-7-307-11429-6.

海豚传媒 (Hǎitún chuánméi). *学前学写 300 字 (Xué qián xué xiě 300 zì): 名牌小学学前阶梯训练 (Míngpái xiǎoxué xué qián jiētī xùnliàn)*. 湖北(Húběi): 湖北少年儿童出版社 (Húběi shàonián értóng chūbǎnshè), 2013, str. 82. ISBN 978-7-5353-6788-4.

于(YÚ), 清峰(Qīngfēng). *看图识字 (Kàntú shìzì)*. 武汉 (Wūhàn): 武汉大学出版社 (Wūhàn Dàxué chūbǎnshè) , 2014. ISBN 978-7-307-13205-4.

许(Xǔ), 慎 (Shèn). *画说汉子: 1000 个汉字的故事(Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi)*. Beijing: Beijing United Publishing Co., Ltd., 2014, str. 308. ISBN 978-7-5502-3188-7.

9. Zdroje obrázků

HE, Bing. Ukázka pro znak 步 [obrázek]. In: *It's Chinese to me*. Beijing: Beijing language and culture university press, 2014, str. 37. ISBN 978-7-5619-3755-6

HSUEH, Shaolan. Ukázka obrázku pro znak 女 [obrázek]. In: *Chineasy: The New Way to Read Chinese*. Harper Design, 2014, str. 46. ISBN 9780062332097.

MATTHEWS, Alison a Laurence MATTHEWS. Ukázka „základních stavebních bloků“ [obrázek]. In: *Learning Chinese characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic chinese characters*. Rutland, VT: Tuttle Pub., 2007, str. 37 v. <1>. ISBN 080483816x.

MATTHEWS, Alison a Laurence MATTHEWS. Ukázka příběhu pro znak 文 [obrázek]. In: *Learning Chinese characters: a revolutionary new way to learn and remember the 800 most basic chinese characters*. Rutland, VT: Tuttle Pub., 2007, str. 38 v. <1>. ISBN 080483816x.

SU, Liqun David. Ukázka modelové mnemotechniky pro znak 包 [obrázek]. In: *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach, 汉字图解学习手册 (Hànzi tújiě xuéxí shǒucè)*. Beijing, 2014, str. 302. ISBN 9787100103947.

SU, Liqun David. Ukázka pro znak 明 [obrázek]. In: *Mastering Chinese Characters: A Modern Approach, 汉字图解学习手册 (Hànzi tújiě xuéxí shǒucè)*. Beijing, 2014, str. 208. ISBN 9787100103947.

于(YÚ), 清峰(Qīngfēng). Ukázka čínské mnemotechnické kartičky pro znak 她 [obrázek]. In: *看图识字 (Kàntú shìzì)*. 武汉 (Wūhàn) : 武汉大学出版社 (Wūhàn Dàxué chūbǎnshè) , 2014, str. 49. ISBN 978-7-307-13205-4.

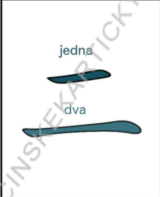

于(YÚ), 清峰(Qīngfēng). Ukázka jednoduchých znaků [obrázek]. In: 学前学写 300 字 (Xué qián xué xiě 300 zì): 名牌小学入学准备强化练习(Míngpái xiǎoxué rùxué zhǔnbèi qiánghuà liànxí). 武汉(Wūhàn): 武汉大学出版社 (Wūhàn Dàxué chūbǎnshè) , 2013, str. 67. ISBN 978-7-307-11429-6.

海豚传媒 (Hǎitún Chuánméi). Ukázka složených znaků [obrázek]. In: 学前学写 300 字 (Xué qián xué xiě 300 zì): 名牌小学学前阶梯训练 (Míngpái xiǎoxué xué qián jiētī xùnliàn) . 湖北(Húběi): 湖北少年儿童出版社 (Húběi shàonián értóng chūbǎnshè) , 2013, str. 82. ISBN 978-7-5353-6788-4.

许(Xǔ), 慎 (Shèn). Ukázka pro znak 山 [obrázek]. In: 画说汉子: 1000 个汉字的故事 (Huà shuō Hànzì: 1000 gè Hànzì de gùshi). Beijing: Beijing United Publishing Co., Ltd., 2014, str. 308. ISBN 978-7-5502-3188-7.

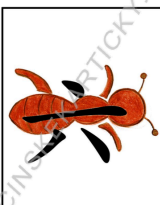

10. Přílohy

10.1.1. Příloha č. 1 – Studijní kartičky (řazeno dle lekcí)

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>
<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>

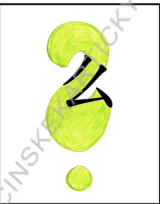

<p>èr</p> <p>Jedna plus jedna rovná se dva.</p> <p>dva</p>	<p>bù</p> <p>Už podle historie znak "bù" připomínal kořen, co roste hlouběji do země. Čím více kořen roste, tím více je nemožné ho vytrhnout.</p> <p>ne (zápor)</p>	<p>běi</p> <p>Dva lidé k sobě sedí zády. Jeden hledí směrem na jih, druhý hledí směrem na sever.</p> <p>sever, severní</p>	<p>bā</p> <p>Pizza či koláč se dají snadno rozdělit na osm rovných dílů.</p> <p>osm</p>
<p>jiào</p> <p>Ucho se snaží zachytit volání nějakého jména.</p> <p>jmenovat se / volat, křičet</p>	<p>hǎo</p> <p>Žena, která může porodit dítě, je dobrá pro založení rodiny.</p> <p>dobrý, být dobrý</p>	<p>guó</p> <p>V minulosti se každá země bránila například pomocí nějaké obrady. Mohla tak uchránit své obyvatele a tamní poklady.</p> <p>Nefrit - jeden z pokladů Číny.</p> <p>{stát, země}</p>	<p>guì</p> <p>Dvě ruce se snaží uchopit drahocennou věc.</p> <p>drahý, vzácný, ctěný</p>

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>
<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> <p>strom</p> <p>dítě / ovoce</p>	<p>lekce 1</p> <p>kūn</p> <p>ústa</p>	<p>lekce 1</p>

<p>lǎo</p> <p>Znak připomíná starého člověka na vozíku.</p> <p>starý, být starý</p>	<p>jiǔ</p> <p>Znak "jiǔ" původně znázorňoval paži se zatnutou pěstí.</p> <p>devět</p>	<p>jīng</p> <p>Brána do hlavního města.</p> <p>{hlavní město}</p>	<p>jiě</p> <p>Klobouk dokáže mladou dívku přeměnit ve starší ženu / sestru.</p> <p>{starší sestra}</p>
<p>měi</p> <p>Znak "měi" původně zobrazoval člověka, který si dá na hlavu kozi rohy, aby byl krásný.</p> <p>Znak se též dá rozdělit na "veliký" a "koza". Když koza vyroste, je krásná.</p> <p>O Americe se často mluví jako o vzdálené krásné zemi.</p> <p>krásný, být krásný / zkratka pro Ameriku</p>	<p>ma</p> <p>Kdyby kůň otevřel ústa a začal mluvit, vyvolalo by to mnoho otázek.</p> <p>{tázací částice}</p>	<p>lǐ</p> <p>Švestka je jeden z mnoha druhů ovoce, co roste na stromě.</p> <p>Dítě pana Švestky si přišlo otřhat ovoce ze stromu.</p> <p>švestka / {příjmení}</p>	<p>liù</p> <p>Mravenec má šest nohou.</p> <p>šest</p>

<p>niǚ</p> <p>Na drahé hedvábí nepatří ošklivý knoflík. Z hedvábného knoflíku držátko neuděláš.</p> <p>{držátko, knoflík}</p>	<p>ne</p> <p>A: Proč má mrtvola v ústech lížici? B: To je otázka...</p> <p>{tázací částice}</p>	<p>míng</p> <p>V noci když nám na cestu svítí jen měsíc (nejsou vidět ani názvy ulic) a někoho hledáme, tak nám pomohou jen ústa a volání jména dotyčného člověka.</p> <p>jméno, název</p>	<p>me</p> <p>Znak "me" si lze představit jako podpěrnou konstrukci pro otázník.</p> <p>A tak i samotný znak je něčím, co jiné znaky potřebují! Heleli! suffixem pro jiné znaky.</p> <p>{suffix}</p>
<p>qī</p> <p>Číslici sedm získáme tak, že otočíme znak "qi" vzhůru nohama.</p> <p>sedm</p>	<p>qǐng</p> <p>Když horlivé mládí chce mít slovo, často zapomeně i na slovo „prosím“.</p> <p>prosím, prosit</p>	<p>péng</p> <p>Podle starých čínských básníků člověk nikdy nemůže večer pít sám. Vždy je totiž on, měsíc a jeho stín. Měsíc tedy může být pro člověka také přítel.</p> <p>Čím víc měsíců, tím víc přátel!</p> <p>{přítel}</p>	<p>nǐ</p> <p>Já šípem mířím na tebe.</p> <p>ty</p>

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> <p>měsíc</p> <p>ústa</p>	<p>lekce 1</p> <p>ústa</p> <p>mrtvola</p> <p>lížice</p>	<p>lekce 1</p> <p>ošklivý / zahanbený</p> <p>hedvábí</p>
<p>lekce 1</p> <p>šíp</p> <p>člověk</p>	<p>lekce 1</p> <p>měsíc</p> <p>měsíc</p>	<p>lekce 1</p> <p>mládí</p> <p>slovo</p>	<p>lekce 1</p>

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>
<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>

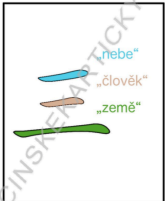

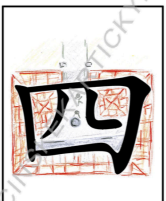

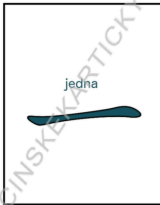

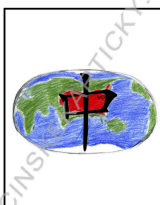

<p>wǔ</p> <p>I v čínském znaku je vidět číslovka pět.</p> <p>pět</p>	<p>wǒ</p> <p>Já v ruce držím dýku, abych sám sebe ochránil.</p> <p>Já</p>	<p>wèn</p> <p>„Ústa“, která stojí jen ve dveřích, se potřebují pravděpodobně jen na něco zeptat.</p> <p>ptát se</p>	<p>wáng</p> <p>Král nosí korunu.</p> <p>král / {příjmení}</p>
<p>xué</p> <p>Znak „xué“ připomíná ruce, které se snaží pomocí sítě něco chytit. Aby bylo možné něco chytit, musí se člověk nejdříve naučit rybařit.</p> <p>studovat / učít se</p>	<p>xìng</p> <p>Žena, narodil od muže, má za svůj život většinou více než jedno příjmení.</p> <p>příjmení, jmenovat se přijímám</p>	<p>xiǎo</p> <p>Malý chlapec hraje ve fotbalovém družstvu za mladší dorost.</p> <p>malý / mladý, mladší</p>	<p>xiān</p> <p>Nejdříve doběhl do cíle.</p> <p>nejdříve, nejprve</p>

<p>shén</p> <p>Co!?! Který je to znak!?!</p> <p>{co?, který?}</p>	<p>shēng</p> <p>Znak „shēng“ je jako nezralá květina, která se „zrodí“ a má postupně růst.</p> <p>narodit se / porodit / syrový / nezralý</p>	<p>sān</p> <p>Mezi nebem a zemí vždy stojí ten třetí – člověk.</p> <p>tři</p>	<p>rén</p> <p>Znak „rén“ může připomínat člověka, který jedinou nohu natahne, aby mohl odrazit míč.</p> <p>člověk</p>
<p>sì</p> <p>Tradiční čínské obydlí je tzv. „shìyuan“. Dodnes číslo čtyři svým tvarem připomíná toto obydlí.</p> <p>čtyři</p>	<p>shì</p> <p>Je správné být každý den na slunci.</p> <p>být</p>	<p>shī</p> <p>Pokud chce být člověk vzdělaný musí naslouchat svému učiteli.</p> <p>učitel, mistr</p>	<p>shí</p> <p>Překřížením dvou ukazováčků se snadno v čínštině znázorní číslovka deset (tato metoda se v Číně používá běžně).</p> <p>deset</p>

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>
<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p>

<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> <p>jedna</p> 	<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> <p>lžice</p> <p>hedvábní</p>
<p>lekce 1</p> 	<p>lekce 1</p> <p>střecha</p> <p>dítě</p>		

<p>yuē</p> <p>V Číně na tržištích je cena věcí často jen přibližná. Není zde žádná smlouva, a tak se na ceně šetkořiv (od hedvábní až po lžici) musíte domluvit přímo se samotným prodejcem.</p> <p>{smlouva} / domluvit se / přibližně</p>	<p>yǒu</p> <p>Pravý přítel vás nikdy „neštrčí přes palubu“.</p> <p>{přítel, přátelský}</p>	<p>yī</p> <p>Stačí napsat jednu celou čárku a vyjde vám znak jedna.</p> <p>jeden, celý</p>	<p>yě</p> <p>Už i poslední 'ou' se také odráží od břehu. Podle etymologie znak znázorňuje vodu, co se vylévá z lodi.</p> <p>také, rovněž</p>
		<p>zì</p> <p>V Číně již od pradávna každé dítě pod střechou mělo své jméno napsané v čínských znacích.</p> <p>znak čínského písma</p>	<p>zhōng</p> <p>Z pohledu Číňanů se Čína nachází ve středu světa.</p> <p>střed, střední / zkratka pro Čínu</p>

<p>dà</p> <p>Být velký není vždy dobré.</p> <p>velký, být velký / starší</p>	<p>bái</p> <p>Obraz prvních televizorů byl pouze černobílý.</p> <p>bílý</p>	<p>bà</p> <p>Mnoho mužů doufá v to, že se někdy stanou otci. Otec čeká, až jeho syn bude sám jednou tátu.</p> <p>táta, tatínek</p>	<p>ài</p> <p>Na původním obrázku je vidět parát, jak se snaží dosáhnout na srdce. A tak je to i s láskou, když někoho milujeme, je to jako kdyby chytil naše srdce.</p> <p>milovat / láska</p>
<p>ér</p> <p>Znak si lze představit jako nohy dítěte, které se odráží na koloběžce. Neposedný syn používal koloběžku nejen na hrani.</p> <p>{syn / dítě} / {označení erizace}</p>	<p>dōu</p> <p>Tamti, kteří vždy žili v hlavním městě, kde mají vše moderní.</p> <p>vše, všechen, všechno, vždy / (dů: hlavní město)</p>	<p>dì</p> <p>Dříve znak znázorňoval lanový zebřík. Mladší bratr má zakázáno lézt na lanový zebřík.</p> <p>{mladší bratr}</p>	<p>de</p> <p>a. gramatický přívlástek - tohle je moje lžice b. náš cíl je jasný c. obsah toho co říká, je ve skutečnosti jasný</p> <p>{gramatická přípona} / jde: cíl / (dr: fakticky, ve skutečnosti)</p>

<p>lekce 2</p> 	<p>lekce 2</p> <p>otec</p> <p>doufat / čekat na</p>	<p>lekce 2</p> 	<p>lekce 2</p>
<p>lekce 2</p> <p>bílý / jasný</p>	<p>lekce 2</p> 	<p>lekce 2</p> <p>město / místo</p> <p>{kteří / on který / tamti kteří}</p>	<p>lekce 2</p>

<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p> <p>tvár „šipky“</p>	<p>lekce 2</p>
<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>

<p>gōng</p> <p>Při práci na zahradě lidé často používají i průmyslově zpracovanou hnojiva.</p> <p>{práce, pracovat} / {průmysl}</p>	<p>ge</p> <p>Znak pro obecný numerativ si lze představit jako šipku ukazující na člověka či věc, o které mluvíme.</p> <p>obecný numerativ / {osoba} / {postava co do vzrůstu}</p>	<p>gē</p> <p>Na dvoupátrové posteli spí starší bratr nahore.</p> <p>{starší bratr}</p>	<p>gāo</p> <p>Znak vypadá jako vysoká věž.</p> <p>vysoký</p>
<p>jǐ</p> <p>Podle historického obrázku znak zobrazoval stoličku, která neměla prostor mezi nohama.</p> <p>„Kolik teda měla tato stolička nohou?“</p> <p>kolik? / několik</p>	<p>jiā</p> <p>V historii byl čínský dům postavený tak, že prase bylo „pod jednou střechou“ s rodinou.</p> <p>domov, rodina / {numerativ pro obchody}</p>	<p>hé</p> <p>Mezinárodní znak „peace“ na celém světě šíří mír a / i přátelství.</p> <p>a, i {mír, být přátelský}</p>	<p>hái</p> <p>Každé dítě se dříve či později naučí pit z dětské flásky.</p> <p>{dítě}</p>

<p>mā</p> <p>Maminka před sebou tlačí kočárek s dítětem.</p> <p>maminka</p>	<p>lǜ</p> <p>Aby na světě zavládl řád a pořádek, musí někdo vykročit z řady, zapsat (státním) zákony a práva, které budeme respektovat.</p> <p>{zákon, právo, řád}</p>	<p>liǎng</p> <p>Lidé i ptáčky mají jen dvě nohy.</p> <p>{dva (dvojice), oba / liang jako váhová jednotka (přibližně 37 g)}</p>	<p>kǒu</p> <p>Znak připomíná otevřená ústa nebo nějaký otvor ze shora nádoby.</p> <p>ústa / {otvor} / {numerativ pro členy rodiny}</p>
<p>nà</p> <p>Tamti, kteří žijí ve městě, nosí drahé kožené šaty a jedí drahé maso.</p> <p>tamto, ono / tamten / tedy</p>	<p>nán</p> <p>Mušská práce byla od pradávna převážně fyzická, a tek právě správný muž byl ten, kdo byl na poli a orál půdu.</p> <p>mužský / {muž}</p>	<p>mèi</p> <p>V čínské tradiční rodině se vždy doufá, že dítě ženského pohlaví se ještě nenarodí, pokud v rodině ještě není prvorozený syn. Doufá se, že pokud se má narodit dívka, zaujme tak postavení mladší sestry vůči staršímu bratrov.</p> <p>{mladší sestra}</p>	<p>méi</p> <p>Celkový znak si lze představit jako jednoduché psací „NE“.</p> <p>Pokud tento znak uvidíme před slovesem, jednoduše si představíme zápor daného slovesa.</p> <p>němit / neexistovat / {záporka u sloves}</p>

<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p> <p>štětce na psaní / tužka / úvodní část</p> <p>lok levou nohou</p>	<p>lekce 2</p>
<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p> <p>ještě ne</p> <p>žena</p>	<p>lekce 2</p>	<p>lekce 2</p>

lekce 2 女 slovo také	lekce 2 片 slovo	lekce 2 谁 pták slovo	lekce 2 她 také žena
lekce 2 他 slovo také	lekce 2 文 slovo	lekce 2 英 slovo	lekce 2 医 slovo

tā Ona je také žena. ona	shéi Ptáček se naučil opakovat slovo „kdo“. kdo?	piàn Muž poklekl na koleno a podal dívce listek, který jí upadl. proužek, listek / (numerativ pro ploché předměty)	nǚ Znak připomíná ženu, která dělá puky. ženský / {žena}
yī Lékař a medicína dokážou i člověka na nosítkách postavit na nohy. {lékař / lékařství, medicína}	yīng Na letních olympijských hrách v Anglii se mnoho sportovců stali hrdiny. {hrdina} / anglický	wén I když lidé neuměli přečíst text ani psát, tak se alespoň dokázali podepsat v podobě tří křížků. {text / písemnictví}	tā On je také člověk. on

zì Z historického a kulturního hlediska si v Číně více cenili synů než dcer. {přípona substantiv / syn}	zhè Kam tento proslov (toto) vede? tento / toto	zhào Blesk při fotografování někdy zasvítí, jako když zejskří oheň. Je zřejmé, že v souladu se zákonem by se oheň neměl vyskytovat v blízkosti lesa. svítit (na) / fotografovat / podle / v souladu s	yǒu Člověk může existovat, pokud má co jíst. Znak už dříve zobrazoval ruku, která drží rpušo, a tak něco vlastnila. mít / být, existovat
		zuò Určitě je vážný důvod, proč tuto funkci může zastávat / dělat jen starý člověk. dělat, zastávat funkci	zuò Na historickém obrázku je vidět ruka, jak se snaží něco udělat či napsat. Momentálně se znak skládá z radikálu „člověk“ a znaku „náhle“. {dělat / psát}

lekce 2 有 slovo	lekce 2 昭 zřejmý oheň	lekce 2 這這 slovo	lekce 2 子 slovo
lekce 2 作 slovo	lekce 2 做 starý / důvod		

<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p> <p>tráva</p> <p>různorodost / pestrost</p>	<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p>
<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p> <p>otupený</p> <p>úplnět krok / otupit nohou</p>

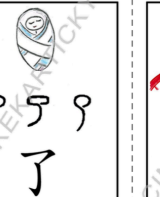

<p>duō</p> <p>Mít mnoho masa k jídlu nebylo v minulosti samozřejmostí.</p> <p>mnoho, být mnohý</p>	<p>diǎn</p> <p>máma: „Hrniec používaný priamo nad zapáleným ohňom má často na povrchu čierne tečky, od ohňa a koure.“ dcera: „Ano mami...“ (kyvá hlavou)</p> <p>{trochu / trochu} / zapalovať (ohni) / kývať (hlavou)</p>	<p>cài</p> <p>Naše jidlo by se nemělo skládat pouze z trávy a zeleniny, ale také z jiných různorodých potravin. Naše pokrmy by měly být velmi pestré.</p> <p>jidlo, pokrm, zelenina</p>	<p>bàn</p> <p>Maska na obličej se většinou kreslí symetricky, obě poloviny jsou tedy stejné.</p> <p>půl / {polovina}</p>
<p>hěn</p> <p>Pít alkoholu velmi zhoršuje nejen naše myšlení, ale i naši schopnost se hybat. Mnohdy alkoholem otupělý člověk nesvede udělat ani jeden krok.</p> <p>velmi, velice, značně</p>	<p>hào</p> <p>Ústa se snaží říct číslo 5, ale vyslovení čísla 5 není dokonalé. A tak se ústa snaží stále dokola.</p> <p>číslo / značka, symbol / den (v datu)</p>	<p>hái</p> <p>V originálním znaku je znázorněno oko. Dokud ještě vidím, tak se chci vrátit domů.</p> <p>ještě, dosud / docela / {huán' - vrátit}</p>	<p>fàn</p> <p>„Chudá ruka“ se snaží dosáhnout na drahé jídlo, ale mnohdy stejně dosáhne jen na vařenou rýži.</p> <p>jidlo / vařená rýže</p>

<p>jīn</p> <p>Letošní léto je velmi teplé, proto je dnes dobrý den na stanování.</p> <p>dnes / {přítomný - dnešní, letošní}</p>	<p>jiàn</p> <p>Člověk vidí mnoho věcí. Dokonce i to, kdo přichází na návštěvu.</p> <p>vidět, spatřit / navštívit</p>	<p>chī</p> <p>Jedna z nejdůležitějších žádostí na naše ústa je jíst potravu.</p> <p>jíst</p>	<p>huān</p> <p>I když zrovna v životě něco postrádáš a nebo máš velké problémy, pořád můžeš najít něco z čeho budeš veselý / radostný.</p> <p>{vesele, radostně}</p>
<p>máng</p> <p>Zaneprázdněný člověk může být z nedostatku času hodně ve stresu.</p> <p>být zaneprázdněný</p>	<p>le</p> <p>Některí lidé nechápu, že mít dítě neznamená koniec normálního života.</p> <p>{slovesná přípona / větná částice} / liáo (skončit / chápat)</p>	<p>kě</p> <p>Na tento výlet ústní dovolení od dospělé osoby nestačí. Rodiče ti musí napsat dovolení písemně, ale musíš ho dodat do odpoledne, jinak nikam jet nemůžeš.</p> <p>{moci, mít dovoleno} / ale</p>	<p>kè</p> <p>Zkušený řezbář za čtvrt hodiny dokáže nožem vyřezat celého člověka a přidá i detaily v obličejí a na hlavě.</p> <p>čtvrt hodiny / vyřezávat, vyrývat</p>

<p>lekce 3</p> <p>také</p> <p>postrádát</p>	<p>lekce 3</p> <p>žádost</p> <p>ústa</p>	<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p>
<p>lekce 3</p> <p>nůž</p> <p>hlava / přidat se / člověk</p>	<p>lekce 3</p> <p>dospělý muž</p> <p>ústa</p>	<p>lekce 3</p> 	<p>lekce 3</p>

<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>
<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>

<p>tiān</p> <p>Každý den má člověk nebe nad hlavou.</p> <p>den / nebe, obloha</p>	<p>tài</p> <p>Tři nohy? Tak to už je příliš! To je velmi zvláštní!</p> <p>příliš / velmi</p>	<p>suì</p> <p>Na oslavu každého dalšího roku by se měla uspořádat pořádná oslava narozenin i s korunčkou pro oslavence.</p> <p>rok (věk)</p>	<p>shí</p> <p>V rozhovoru má mít slovo jen ten, kdo něco zná, a tak může něco doopravdy říct.</p> <p>{znát, poznat}</p>
<p>xiàn</p> <p>Kdyby král viděl nynější / současnou politickou situaci ve státě, kterému kdysi kraloval, asi by nebyl moc spokojený.</p> <p>nynější, současný</p>	<p>wèi</p> <p>Znak připomíná zvíře podobné slonovi, které má na chobotu dráp. Kvůli čímu by měl mít slon na chobotu dráp?</p> <p>pro / kvůli, za / v zájmu</p>	<p>wǎn</p> <p>Znak připomíná osobu, která se pozdě večer loučí se zapadajícím sluncem.</p> <p>pozdní / {večer}</p>	<p>tóng</p> <p>V původním tvaru se znak skládal z „shí“ a „zákryvek“. Lze si ho také představit jako dvojce shodná ústa nad sebou. Tento znak společně zakrývá stejná ústa.</p> <p>shodný / stejný / společně, spolu</p>

<p>qī</p> <p>Na zapsání důležitého termínu, či zjištění ročního období, postačí i jednoduchý kalendář.</p> <p>{období, doba} / {lhůta, termín}</p>	<p>nián</p> <p>Člověk nesoucí na zádech otep obilí dokazuje, že letošní rok byl pro úrodu velmi dobrý.</p> <p>rok (v letech)</p>	<p>míng</p> <p>Je zřejmé, že nic nezárí tak jasně jako slunce a měsíc. Tak jako je zřejmé, že po noci opět bude příští den.</p> <p>{jasný, zářivý} / {zřejmý, příští}</p>	<p>men</p> <p>Dokonce jen dva lidé dokáží tvořit množné číslo.</p> <p>{suffix plurálu}</p>
<p>shì</p> <p>Ruka se snaží uchopit nějakou věc. Metafora - ruka se snaží uchopit nějakou záležitost.</p> <p>záležitost, věc</p>	<p>shàng</p> <p>První kvítky na čerstvě roztažené půdě naznačují, že zima je již minulostí. Jarní kvítky pomalu stoupají směrem ke slunci.</p> <p>nahore / na / horní / předchozí, minulý / stoupat</p>	<p>rì</p> <p>Každý den ráno se rád dívá oknem na východ slunce.</p> <p>den / {slunce}</p>	<p>rèn</p> <p>Aby se dva lidé mohli poznat, musí nejprve „prohodit“ pár slov.</p> <p>poznávat, znát</p>

<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>
<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>

<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>
<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>	<p>lekce 3</p>

<p>yàng</p> <p>A: Je vzhledem, podobný spíš stromu nebo ovci? B: Co je tohle za způsob otázky?</p> <p>vzhled, podoba, způsob</p>	<p>xǐ</p> <p>Původní obrázek ukazuje ruku, která pravděpodobně hraje na trubicu a ústa, která mohou zpívat. Lidem, kteří mají rádi hudbu, může hudba přinést mnoho radosti.</p> <p>{mít rád / radovat se / radost}</p>	<p>xīng</p> <p>V noci se na nebi rozprostrou hvězdy.</p> <p>hvězda</p>	<p>xiè</p> <p>Než z úst vypustíš jakékoli slovo, měl by ses nad sebou zamyslet. Co třeba takhle někomu poděkovat?</p> <p>děkovat</p>
<p>zài</p> <p>Vždy si musíme dávat pozor, kde se zrovna nacházíme.</p> <p>nacházet se, být (někde)</p>	<p>zài</p> <p>Za účelem zabránit přenosu nemoci, je opětovně používání jehel zakázáno.</p> <p>opět, znovu</p>	<p>yuè</p> <p>Znak již od minulosti připomíná měsíc, který dorůstá.</p> <p>měsíc / {Měsíc}</p>	<p>yīn</p> <p>Kvůli čemu zavřeli muže do krabice?</p> <p>{příčina} / v důsledku, kvůli</p>

zěn

Nerozhodnuté **srdce** neví, **jak a proč** se rozhodnout.
V dnešní době si lze představit nad **srdcem** kapačku s krví.

{jak, proč}

lekce 3

<p>lekce 4</p> <p>nùz jiny</p>	<p>lekce 4</p> <p>kdysi zlato</p>	<p>lekce 4</p>	<p>lekce 4</p> <p>得 得 得</p>
<p>lekce 4</p>	<p>lekce 4</p> <p>对 对 对 对 对</p>	<p>lekce 4</p> <p>歌 歌 歌 歌</p>	<p>lekce 4</p> <p>člověk krabice jedna šipka</p>

<p>dé</p> <p>Na původním znaku bylo vyobrazeno: kroužek, ruka a pravděpodobně nádobí. Nyní je součástí znaku „šipka“ a „šipka“. Přímě před očima se ruka snaží něco získat. (gramatická přípona uvidějící adverbální komplement)</p>	<p>dǎ</p> <p>Bouchání kladivem do hřebíků se rozléhalo všude kolem, dokonce to „odeslalo“ huk až do vedlejšího domu. bouchat, klepat / bit, tlouct / odeslat</p>	<p>cuò</p> <p>Kdysi během zlato horečky se lidé chybně domnívali, že každý velmi snadno nalezne zlato. nesprávný, chybný</p>	<p>bié</p> <p>Staré kameny se odlišovaly i podle toho, že každý kmen používal jiný zbraně. Je dobré umět rozlišit, kdy a na jakou surovinnu použít jaký nůž. Někdy se v životě musíme rozloučit s lidmi, kteří jsou oproti nám až moc odlišní. jiný / rozloučit se / rozlišovat, odlišovat</p>
<p>hòu</p> <p>Jedna šipka ukazuje na člověka v krabici, který čeká na záchranu. {čekat}</p>	<p>gē</p> <p>Znak znázorňoval postavu a ústa, která pravděpodobně zpívají píseň. Více současný tvar spíše připomíná postavu, která stojí vedle hudebního nástroje. píseň</p>	<p>duì</p> <p>Na původním znaku je vidět ruka, která se snaží na něco šáhnout. Věc připomíná nějaký svícen. Ne vždy je správné šáhat na věci, které zrovna vidíme (například na zapálený svícen). správně, ano</p>	<p>diàn</p> <p>V elektríně se protiklady připojují k sobě. Znak si lze představit jako baterii s kladným nábojem. elektrína</p>

<p>jué</p> <p>Osoba se může cítit bezradně, když toho má až nad hlavu. {cítit, pocítit} / {smysl}</p>	<p>jiǔ</p> <p>Člověk, který má dlouhou nohu a musí ji táhnout za sebou. Člověk, který jde dlouhou dobu a už je velmi pomalý. dlouhý, trvající dlouhou dobu</p>	<p>chàng</p> <p>Zpívat podle not není lehké. zpívat (něco)</p>	<p>cháng</p> <p>Původně znak znamenal něco jako praporek. Postupem času se jeho radikálem stal obyčejný „vzrušený“. Tento znak je ukázkou toho, jak mnoho znaků nemá svůj stálý význam. A jejich význam se ze zajímavého může proměnit na význam obyčejný. obyčejný, běžný / stálý, trvalý</p>
<p>mò</p> <p>Strom vyrostl tak vysoko do oblak, že ani není vidět jeho konec. {konec}</p>	<p>lè</p> <p>Znak původně připomínal hudební nástroj vyrobený ze dřeva a provázků. {hudba, hudební}</p>	<p>kè</p> <p>Pod naší střechou je místo pro každého hosta. {host}</p>	<p>kàn</p> <p>Pokud se člověk dívá proti slunci, musí si dát ruku nad oči. Při sledování či čtení něčeho na dálku si lidé dávají ruku nad oči. dívat se, sledovat / číst</p>

<p>lekce 4</p> <p>商 常 常 常</p>	<p>lekce 4</p> <p>唱</p>	<p>lekce 4</p> <p>久 久 久</p>	<p>lekce 4</p> <p>觉 觉 觉 觉 觉</p>
<p>lekce 4</p> <p>看 看 看 看</p>	<p>lekce 4</p> <p>客 客 客 客</p>	<p>lekce 4</p> <p>乐 乐 乐 乐 乐</p>	<p>lekce 4</p> <p>末 末 末 末</p>

lekce 4 所	lekce 4 跳	lekce 4 听	lekce 4 vyprávění o bohatství 外 soulmrak / večer
lekce 4 舞	lekce 4 vzájemný vzájemně 想 srdce	lekce 4 影	lekce 4 音

wài Večer se děti vracely z venku, aby si poslechly vyprávění o cizích zemích a tamním bohatství. {vnějšek, ven} / {cizí, zahraniční}	tīng V původním znaku jsou vidět: ucho, ústa a srdce. Ihned uslyšís, co mám na srdci. Ihned uslyšís, co chci fict. slyšet / poslouchat	tiào Když motýl poletuje okolo kvítky, vypadá jako kdyby při tom tancoval a poskakoval. skákat	suǒ Radikálem znaku je „domácnost“ a druhým komponentem je „sekera“. Sekera se snaží z obyčejného místa udělat novou domácnost. {místo}
yīn Ústa, která vytvářejí krásný zvuk. zvuk	yǐng Význam znaku je vidět v jeho původní podobě. Slunce vytváří stín / svůj odraz nad krajinou. stín / odraz	xiǎng Pokud budeme mít oba na srdci nějaké přání, měli bychom si o tom vzájemně povědět. Když se oba zamyslíme, určitě přijedme na řešení, jak naše přání uskutečnit. myslet, uvažovat, zamýšlet / přát si, chtít	wǔ Znak pro „taneč“ původně připomínal osobu, která v ruce drží ocase zvířat a tancuje s nimi pro radost. {tanec}

shì V jednom z nejstarších tvarů tohoto znaku je přmo vidět oko. Toto oko hledí na něco před sebou. {dívat se, hledět, prohlížet}	shí Znak podle svého vývoje ukazuje slunce a jeho paprsky. Toto slunce se za nějakou dobu (čas) posune zase jinam. {čas, doba}	qù Člověk, který odchází ze své skrýše. Jde někam jinam. jít (tam), jet (tam) / odejít, odjet	qiú Král prohledal celou zeměkouli, ale pověstný zlatý míč / pověstnou zlatou kouli nenašel. míč / koule / zeměkoule
suàn Dva páry rukou se snaží na počítadle něco spočítat či započítat. počítat, spočítat / započítávat	sī Dobry rolník na svém poli kromě potu a dřiny nechává také své srdce. I když na něm zrovna není, tak o něm a jeho rozvoji neustále přemýšlí. Často touží po tom, aby jeho pole bylo větší, mělo úrodnější půdu atd. {myslet, přemýšlet, uvažovat} / {myslit na, toužit po}	shū Znak si můžeme představit jako dvě knihy v políčko. knihy	shuì A: Kvůli tomu, jak jí zklamal, celou noc oka nezamhouřila. B: Cože? A: No prostě nemohla spát. spát

lekce 4 král 球 hledat	lekce 4 去	lekce 4 时	lekce 4 视
lekce 4 oko 睡 zklamat (nechat na holičkách)	lekce 4 书	lekce 4 pole 思 srdce	lekce 4 算

<p>lekce 4</p> <p>zvuk</p> <p>srdce</p>	<p>lekce 4</p>	<p>lekce 4</p> <p>oštěp / halaparta / zbraň</p> <p>ruka</p>	<p>lekce 4</p> <p>ústa</p> <p>osm / všude kolem</p>
<p>lekce 4</p>	<p>lekce 4</p> <p>poprvé / první (časově)</p> <p>den</p>		

<p>zhǐ</p> <p>Když se maminka osmí děti podívá všude kolem, vidí jen hladová ústa.</p> <p>pouze, jenom, jediné, výhradně</p>	<p>zhǎo</p> <p>Jít hledat někoho se zbraní v ruce jen proto, aby nám vrátil peníze, není vhodné řešení situace.</p> <p>hledat / jít za někým, jít k někomu / vrátit (drobné)</p>	<p>yǐ</p> <p>Už malé čínské dítě umí v souladu s životem v Číně používat hůlky.</p> <p>Kvůli snadnějšímu použití se dělá rýže lepkavější, a tak se snadno nabere i jen pomocí hůlek.</p> <p>brát, užít, použít / podle, v souladu s / kvůli</p>	<p>yì</p> <p>Lidé od nás často ninoho čekají a měli bychom respektovat jejich názor. Avšak je i důležitě jít za „zvukem svého srdce“ a dělat to, co si sami přejeme.</p> <p>[názor, mínění] / [přání, záměr, vůle] / [čekávání]</p>
		<p>zuó</p> <p>První den školy byl včera.</p> <p>{včera, včerejší}</p>	<p>zhōu</p> <p>Původní znak připomínal pole či nějaké území.</p> <p>Projít celé okoli trvá celý týden.</p> <p>týden / okruh / okolí</p>

<p>fēi</p> <p>Znak 'fēi' má, kromě kávy, také spojitost s morfinem. Morfin, narozdíl od kafe, narozdíl od kafe, do úst nepatří.</p> <p>{káva}</p>	<p>cái</p> <p>Jenom a pouze profesionální provazochodec dokáže přejet přes visuté láno.</p> <p>Teprve až se naučíš základní pohyby, tak tě trenér pustí na visuté láno.</p> <p>Janom, pouze / (naznačuje pozdní uskutečnění děje) teprve, až</p>	<p>bēi</p> <p>Tradiční čínské hrnky a šálky nemají ucha.</p> <p>Stejně jako dnešní sklenice.</p> <p>šálek, hrnek, sklenice / (numerativ pro hrnky, sklenice apod.)</p>	<p>ba</p> <p>Naše největší touhy umíme málokdy vyslovit ústy nahlas. A tak ostatním zbývají jen domněnky a dohady (pokud z nás nedostanou například jasný souhlas).</p> <p>vyslovuje prosbu, návrh, vyjednání / domněnku, dohad / souhlas apod.</p>
<p>huí</p> <p>Při mořském viru se voda bez zastavení vrací do středu.</p> <p>Při nejistém odpovídání se dotázaný často vrací k tomu, co již říkal.</p> <p>vrátit se, jít zpět / odpovídat</p>	<p>hē</p> <p>A: Proč musí ústa mlčet? B: Aby nebyla žiznivá!</p> <p>Znak 'hē' má podobnost se znakem 'kǎ' (žiznivý).</p> <p>pít</p>	<p>guǎn</p> <p>Restaurace je taková budova, kde vám oficiální představitel provozovny poskytne jídlo.</p> <p>{dům, budova} / {provozovna, restaurace}</p>	<p>gěi</p> <p>Lidé si mezi sebou navzájem dávají hedvábi.</p> <p>dávat, dít / (v pozici před slovesem uvádí adresáta slovesného děje) / (ukazatel pasiva)</p>

<p>lekce 5</p> <p>velká tůha</p> <p>ústa</p>	<p>lekce 5</p>	<p>lekce 5</p>	<p>lekce 5</p> <p>ústa</p> <p>ne / „opak“</p>
<p>lekce 5</p>	<p>lekce 5</p> <p>jídlo</p> <p>oficiální úředník / představitel</p>	<p>lekce 5</p> <p>ústa</p> <p>proč?</p>	<p>lekce 5</p>

<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> <p>ústa přidat / dát do</p>
<p>lekce 5</p> <p>srdce rozhodující</p>	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p>

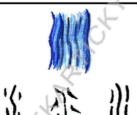

<p>kā</p> <p>Když nemáme energii, naše ústa a tělo si často vyžadají přidání určité dávky kofeinu / kávy.</p> <p>{káva}</p>	<p>jìn</p> <p>Původní znak zobrazoval ptáčka, který se snaží letět (飞) kupředu. Nyní má znak také význam vstoupit.</p> <p>{postupovat, jít kupředu} / vstoupit, vejít</p>	<p>jiè</p> <p>Člověk leží mezi kameny ve stísněném prostoru.</p> <p>{být mezi, ležet mezi}</p>	<p>chá</p> <p>Znak sám o sobě vypadá jako malý listek z čajového keře.</p> <p>čaj (nápoj) / čaj (listky z čajovníku)</p>
<p>liáo</p> <p>Znak připomíná skupinu uš, která poslouchá, co si kdo povídá.</p> <p>{povídat si, popovídat si, pohovořit si}</p>	<p>liàng</p> <p>Člověk, který jasně vidí světlou budovu, která vydává zvonivé zvuky.</p> <p>{jasný, světlý, lesklý / zvučný, zvonivý}</p>	<p>lái</p> <p>Znak původně zobrazoval rostlinu, která mohla připomínat obilí. Když vidíme obilí na louce víme, že za chvíli přijde sklizeň.</p> <p>{přijít, přijet / zastupuje slovesa s významem umout se nějaké činnosti}</p>	<p>kuài</p> <p>! když rozum mnohdy váhá, naše srdce se velmi často rychle rozhodne.</p> <p>{rychlý, spěšný / brzo, hned, rychle}</p>

<p>qǐ</p> <p>Člověk, který se snaží zvednout pomocí své ruky.</p> <p>{vstát, zvednout se / (v potencionálním tvaru - moc / nemoci si dovolit)}</p>	<p>píng</p> <p>Levý komponent znaku obrysem připomíná hrdlo láhve.</p> <p>láhev</p>	<p>piào</p> <p>Voda unáší listek, který pluje na hladině.</p> <p>{plout (po hladině)} / být hnán, být unášen</p>	<p>nǎ</p> <p>A: Která / jaká kožešina se dá koupit ve městě? B: Kterákoliv / jakákoliv....</p> <p>{který, jaký / kterýkoliv, jakýkoliv}</p>
<p>wán</p> <p>Skoro v každé dětské hře či pohádce se jako jeden z prvních objevuje král s princeznou.</p> <p>Pohádky už dlouhé věky hrají nejen děti, ale i dospělí.</p> <p>{hrát si, bavit se, odražovat se, hrát}</p>	<p>tú</p> <p>Znak si lze představit jako abstraktní obraz, kterému málokdo porozumí.</p> <p>obraz, vyobrazení, rys, plánek</p>	<p>shuǐ</p> <p>Znak pro vodu v minulosti znázorňoval něco jako proud řeky.</p> <p>voda</p>	<p>shào</p> <p>Znak znázorňuje „hedvábi“ a „svolat“. Svolat má v sobě „šuo“ a „shào“. Na trhu při prodeji hedvábi prodejce svoloval lidi, aby se k němu připojili, pokračoval v tom, dokud vše neprodal. Kousky hedvábi opatrně odděloval nožem.</p> <p>{pokračovat, připojit se}</p>

<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> <p>listek voda</p>	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p>
<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> 	<p>lekce 5</p> <p>král první / yuan</p>

<p>lekcce 5</p> <p>校</p>	<p>lekcce 5</p> <p>下</p>	<p>lekcce 5</p> <p>興 兴</p>	<p>lekcce 5</p> <p>要</p>
<p>lekcce 5</p> <p>zuby, zuby</p> <p>ústa</p> <p>呀</p>	<p>lekcce 5</p> <p>坐</p>		

<p>yào</p> <p>Žena s rozhodnutým postojem (ruce v bok) má určité (závažné) požadavky a chce, aby někdo respektoval její potřeby.</p> <p>chtít, požadovat / (důležité, závažný) / potřebovat</p>	<p>xīng</p> <p>Se zájmem všichni pomohli pořízet starožitnou misu, aby nespadla ze stolu.</p> <p>{zájem}</p>	<p>xià</p> <p>Dole pod stromem jsou jeho spodní kořeny, které i po příští generace budou stále růst.</p> <p>{dolejšek} / dolů / pod / spodní / následující, příští</p>	<p>xiào</p> <p>Pravé významy komponentů tohoto znaku jsou „dívka“ a „jyměna“. Obrázek si lze také představit jako strom a dítě. Jaký to je strom? To se dítě naučí ve škole.</p> <p>{škola, institut, učiliště, univerzita}</p>
		<p>zuò</p> <p>Když se vezeme dopravním prostředkem, měli bychom vždy dát přednost k sezení starším lidem a těhotným ženám.</p> <p>sedět, posadit se / jezdit, vézt se</p>	<p>ya</p> <p>Když zjistil, že ostatní souhlasí, radostí ústy zvolal „ya“ a zazulil se.</p> <p>na konci věty zdůrazňuje tvrdění, souhlas, otázku, příkaz, žádost, prosbu apod.</p>

10.1.2. Příloha č. 2 – Vzor dotazníku

Dotazník k práci: Sada mnemotechnických kartiček pro zapamatování základních čínských znaků

1. Myslíte, že vám celkově kartičky při studiu čínských znaků pomohly? (zakroužkujte odpověď)
a. ano   b. ne
2. Kdy jste kartičky používali? (zakroužkujte odpověď)
a. při učení nové lekce   b. při opakování lekce   c. po celou dobu studia lekce
3. Seřadte typy mnemotechnických postupů od toho, který vám vyhovoval nejvíce, až po ten, který vám vyhovoval nejméně. (např. abdc)
a. obrázkový   b. historický   c. vysvětlovací   d. mnemotechnická věta
4. V příslušné lekci zakroužkujete znak, který se vám pomocí kartiček učil nejlépe a zakřížkujete ten, který naopak nejhůře. (v každé lekci budou tak označeny minimálně dva znaky)

Lekce č.1

一二三四五六七八九十你好请问贵姓我呢姐叫什么名字先生李友王朋小是老师吗不学也人中国北京美纽约

Lekce č.2

那的照片这爸妈个女孩子谁她男第他大哥儿有没高文家几口两妹和做工作律都医白英爱

Lekce č.3

号星期天日今年月 多岁吃饭 样太了谢喜怎晚上见再半现在刻事很忙

欢菜还可们点明为因同认识

Lekce č.4

周末打球看电影得意思只睡算所以久错想觉影常去外客昨音乐书对时
候视唱歌跳舞听找别

Lekce č.5

呀进快来介绍要瓶起给杯水下兴漂亮坐哪校喝茶咖啡吧玩图馆聊才回